

DARBININKAS

Vol. LXXII, Nr. 44

Lapkričio - November 20, 1987 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

50 centų

Savaitės įvykiai

Presidentui Reagan pareiškus, kad, Nikaragvai pradėjus rimtai tartis su prieš jo vyriausybę veikiančių partizanų vadais, JAV sutiks pradėti tiesiogines derybas su Centrinės Amerikos ir kartu su Nikaragvos užs. reik. ministeriais dėl taikos.

Nikaragvos prezidentas Daniel Ortega Savedra, atsakydamas į prezidento Reagano siūlymą dėl taikos derybų, pareiškė sutikimą pradėti tartis su partizanų vadais, jei prezidentas Reagan sutiks jį priimti.

Gen. sekretorius Gorbachiovas pareiškė į revoliucijos sukaktuvių iškilmes atvykusiam užsienio socialistinių valstybių delegacijom, kad Sov. S-ga ateity palaišys lankstesnius santykius su savo sąjungininkais ir nesistengs jiems primesti savų nusistatymų. Esą būsią santykiaujama be sąlyginės lygybės principu, atsižvelgiant bendros socializmo gerovės ir abipusio respekto.

Ispanijos socialistinė vyriausybė primygtinai reikalauja, kad JAV sumažintų Ispanijoj laikomas karinis pajėgas ir panaikintų F-16 karo lėktuvų bazę prie Madrido. JAV ta bazę yra reikalinga pietiniam Nato valstybių sparnui ginti karo atveju.

Nato valstybių gynybos ministrai pritarė JAV ir Sov. S-gos būsimai sutarčiai dėl trumpų ir vidutinių nuotolių branduolinių raketų Europoj panaikinimo.

Sov. S-gos komunistų partijos centro komiteto marksizmo leninizmo instituto istorikų grupė pareiškė pritarimą gen. sekretoriaus skelbiamam istorijos atvirumui, tačiau pastebėjo, kad istorijos studijom būtinai reikalingas archyvų prieinamumas.

Nikaragvos prezidentas Daniel Ortega Savedra sutiko tartis su prieš jo vyriausybę veikiančiais partizanais per tarpininką ir juo pakvietė būti kardinolą Miguel Obando y Bravo.

JAV pasiuntė į Čadą priešlėktuvinių Stinger raketų ir keletą karių, kurie išmokys Čado karių tas raketas naudoti.

Libano sostinės Beiruto šimtai tūkstančių gyventojų suruošė demonstracijas prieš ten nuolat vykstančias kovas tarp tarpusavy besirungiančių grupių.

Filipinuose veikiančių komunistų partizanų fronto organizacija Tautinis demokratų frontas įspėjo ten gyvenančius amerikiečius, kad jie bus jų teroro taikiniais.

Sov. S-gos komjaunimo organizacijos vadai, stengdamiesi, kad gen. sekretoriaus Gorbachiovo skelbiamas persitvarkymo metu atsiradusios įvairios siaurų tikslų intelektualų grupės savo reikalavimais neišeitų iš partijos nustatytų vėžių, stengiasi jas paimti į savo globą ir išjungti iš jų visus socialistinio gyvenimo būdai svetimus reiškinius.

POPIEŽIUS LIETUVIŲ KOPLYČIOJE

Popiežius Jonas Paulius II lapkričio 16, pirmadienį, Marijos metų proga lankėsi lietuvių koplyčioje, kuri yra Šv. Petro bazilikoje Romoje ir ten aukojo mišias Romoje gyvenantiems lietuviams. Koplyčioje, kaip žinoma, yra Aušros Vartų paveikslas — mozaika.

IGALIOVINIS PIKTINASI KUNIGŲ PAREIŠKIMAIŠ IŠ LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKOS NR. 71

Lietuvos vyskupams ir vyskupijų Valdytojams.
Vilkaviškio vyskupijos kunigų

PAREIŠKIMAS

Mes, žemiau pasirašiusieji Vilkaviškio vyskup. kunigai rūpindamiesi, kad Lietuvos Krikšto 600 metų Jubiliejus būtų tinkamai paminėtas, prašome Lietuvos Vyskupus ir Vyskupijų Valdytojus:

1. Pakviesti Šv. Tėvą Joną Paulių II 1987 metais aplankyti Lietuvą.

2. Prašyti Šv. Tėvą, kad Lietuvos Krikšto Jubiliejaus proga Dievo Tarną arkivyskupą Jurgį Matulaitį paskelbtų palaiminimoju ir oficialiai sutvarkytų turinčio palaimintojo vardą Mykolo Giedraičio kultą.

3. Prašyti Tarybų Sąjungos Vyriausybės:

a. kad nebūtų trukdoma kunigams katekizuoti vaikus kaip reikalauja Bažnyčios kanonai.

b. kad tikintieji ypač vaikai ir jaunimas nebūtų persekiojami už viešą religijos praktikavimą ir nebūtų verčiami stoti į ateistines organizacijas.

c. kad būtų tikintiesiems sugrąžinta Vilniaus katedra ir Klaipėdos bažnyčia, kad būtų leista statyti bažnyčias naujuose miestuose, o taip pat Vilniaus, Kauno bei kitų didžiųjų miestų mikrorajonuose.

d. kad išremtąjam Vilniaus arkivyskupijos apaštaliniam Administratoriui vysk. Julijonui Steponavičiui būtų leista grįžti į savo pareigas.

e. kad tikintiesiems būtų leista naudotis tokia pačia žodžio ir spaudos laisve, kokia naudojasi ateistai.

f. kad nebūtų trukdoma skirstyti kunigus Bažnyčios vyresnybei.

g. kad nebūtų trukdoma tinkamiems kandidatams pasiruosti kunigystei ir būti kunigais.

h. kad būtų peržiūrėtos už Bažnyčios ir tikinčiųjų teisių gyvenimą nuteistų kunigų Alfonso Svarinsko, Sigito Tamkevičiaus, Jono Matulionio bei pasauliečių tikinčiųjų bylos ir jie būtų paleisti į laisvę.

4. Plačiau supažindinti tikinčiąją visuomenę su Dievo Tarnu arkivyskupo Jurgio Matulaičio gyvenimu, dorybėmis ir veikla. Taip pat iškelti į viešumą kitas mūsų tautos kilniausias asmenybes: kun. Andrių Rudaminą, kun. Jurgį Pabrėžą, kun. Alfonsą Lipniūną, arkivyskupą Mečislovą Reinį, vyskupą Vincą Borisevičių, prof. Stasį Šalkauskį, prof. Praną Dovydaitį, jaunimo auklėtoją Mariją Pečkuskaitę ir kitus.

5. Rūpintis, kad Kunigų seminarijos vadovybė ir dėstytojai visur reikštųsi kaip šviesūs bažnytinės dvasios pavyzdžiai ir kad tą dvasią perteiktų savo auklėtiniams. Nešventinti kunigais klierikų, kurie Seminarijoje bažnytinės dvasios neišsiugdė.

6. Tęsti gražiai pradėtą blaivybės platinimo darbą. Rūpintis, kad visose vyskupijose ir parapijose bent kartą metuose būtų suaruotos blaivybės dienos.

1986 metų birželio 1 d. Pasirašė 72 Vilkaviškio vyskupijos kunigai, 14 kunigų nerasta. Vilkaviškio vyskupijos kunigai taip pat parašė pareiškimą Mi-

chailui Gorbachiovui, prašydami, kad iš kalėjimo paleistų kunigus: Alfonsą Svarinską, Sigitą Tamkevičių, Joną Kastytį Matulionį ir kitus tikinčiuosius, kurie kenčia kalėjimo ir tremties bausmes.

Nuorašus pasiuntė Lietuvos vyskupams ir vyskupijų valdytojams.

Pareiškimą pasirašė 79 kunigai, 11 nerasta.

Kas gali mokytis

Kaišiadorys. 1986 m. birželio 10 d. R.R.T. įgaliojimas Petras Anilionis "plovė smegenis" Kaišiadorių vyskupijos dekanams — atsakinėjo į kunigų raštą M. Gorbachiovui, įtikinėjo, kad sovietinė religijos laisvė itin plati, "net bažnyčios komitetų narių".

P. Anilionis "užmiršo" pasakyti, kad priimami tik tie jaunuoliai, kurie išsižada tikėjimo, įstodami į ateistines organizacijas ir nėra turėję reikalų su saugumu. Susirinkimo metu įgaliojimas kaltino kun. Joną Zubrų, kad jis svetimos parapijos sako pamokslus.

Piktinasi "Akiračiai"

Vilnius. 1986 m. birželio 11 RRT įgaliojimas P. Anilionis į Vilniaus Kuriją sukvietė Vilniaus

arkivyskupijos dekanus. Jiems, kaip ir kitų vyskupijų dekanams, įgaliojimas atsakinėjo į Kauno ir Panevėžio vyskupijų kunigų raštą adresuotą M. Gorbachiovui.

Įgaliojimas išreiškė nepasitenkinimą, kad po sveikinimo J.E. vyskupui Julijonui Steponavičiui 50 metų kunigystės jubiliejus proga renkami parašai.

P. Anilionio supratimu, vyskupų kiekvienas kunigas gali atskirai pasveikinti, o tokiais kolektyviniais sveikinimais piktinasi užsienio lietuviai ir konkrečiai žurnalas "Akiračiai".

Gąsdina Kauno kuriją

Kaunas. 1986 m. birželio 18 d. į Kauno Kuriją buvo sukvietę Kauno ir Vilkaviškio vyskupijų dekanai. Čia P. Anilionis atsakinėjo į Kauno ir Panevėžio vyskupijų kunigų raštą M. Gorbachiovui.

"Kokia veidmainystė! Kai kurie kunigai kuriuos aplankiau, kalba, kad labai gerai, kad suėmė kun. Alfonsą Svarinską ir Sigitą Tamkevičių — ramiau gyventi, o kai atvažiuoja parašų rinkėjai — skuba pasirašyti.

Prisiminkit, raštai nemetami į šiukšlį dėžę, jie registruojami ir analizuojami, ir kai iškils koks reikalas, bus viskas prisiminta, tada kaltinkit patys save, — gąsdinimu pradėjo susirinkimą įsi-

Šv. Patriko katedroje prieš suteikiant palaiminimą kardinolas John O'Connor ir vysk. Paulius Baltakis, OFM. Nuotr. V. Maželio

ISPĖTI SADŪNAITĖ, PUZONAS ir GRIGAS

Anot sovietų žinių agentūros TASS, spalio 28 Vilniaus radijas savo klausytojams pranešė, kad Lietuvos TSR prokuratūra oficialiai perspėjo tris piliečius — Nijolę Sadūnaitę, kun. Roką Puzoną ir Robertą Grigą, jog jų veikla nesiderina su sovietiniu teisėtumu.

Lietuvių Informacijos Centras praneša, kad sovietinis radijas Sadūnaitę apibūdino kaip vieną iš pagrindinių organizatorių rugpjūčio 23 d. nacionalistinės suėigos Vilniuje. Robertą Grigą apkaltino aktyviu dalyvavimu Vilniaus demonstracijoje ir prieš tai rinkimu bei dalinimu lapelių, raginančių žmones kovoti prieš sovietinę galią. Kaip praneša Vilniaus radijas, kun. Puzonas nusidėjo tuo, kad jis nuolat išsakyklos skleidė nacionalistines bei šmeižiančias idėjas.

Vilniaus radijas aiškino, kad tiems asmenims buvo pasakyta, jog ateityje pagal dabartinius įstatymus jie gali būti administracinėmis priemonėmis arba

kriminalinėmis bylomis nubauti už tokią veiklą.

Kaip žinoma, Sadūnaitė, Puzonui ir Grigui jau teko nukentėti dėl jų aktyvaus dalyvavi-

Pasakoja Jonas Simokaitis. — 3

MIRTIES BAUSMĘ PAKEIČIA LAGERIU

Iš Vilniaus į Maskvą

Tris mėnesius jis buvo Vilniaus KGB kalėjime, pačiame miesto centre, kameroje nr. 3. Balandžio viduryje pervežė į Maskvą, į centrinį KGB kalėjimą Lefortovo. Ten jis buvo patalpintas į mirtininkų kambarį nr. 14, iš kurios 60-jų metų pirmoje pusėje buvo išvežtas ir sušaudytas rusų pulkininkas Penkovskis.

Būdamas Vilniaus kalėjime, jis žinojo, kad mirties sprendimai Lietuvoje nevykdomi. Tai daroma Pskove arba Minske. Maskvos kalėjime buvo kur kas sunkiau. Čia galėjo jį sušaudyti.

Pusę metų išbuvo mirtininku. Tuo metu Vakarų pasaulyje buvo vykdoma kampanija išgelbėti jį nuo mirties. Dabar, pats būdamas tame Vakarų pasaulyje, nuoširdžiai dėkoja lietuviams, žydams, amerikiečiams ir vi-

karščiavęs P. Anilionis.

P. Anilioniui nepatiko, kad pareiškimuose remtasi tarptautiniais susitarimais, deklaracijomis, jo nuomone, reikėtų gerai įsidėmėti, kad tarptautiniuose susitarimuose numatytos teisės ir laisvės tiek užtikrinamos, kiek jos nekenkia valstybės saugumui ir valstybinei santvarkai.

Turint pilną spaudos laisvę: 160,000 maldynų! Kada buvo tiek daug? Maždaug po 200 parapijų! O kiek būna bažnyčiose žmonių? Pvz. Šlavantų parapijoje per Velykas — 33, Šventėžeryje — 120, ir Lazdijuose apie 200 — taigi pilnai pakanka — toliau melavo P. Anilionis.

Lazdijų dekanas kun. Vincas Jalinskas užprotestavo, sakydamas, kad tai netiesa: Lazdijuose per Velykas būna virš 2000 žmonių, o Šventėžeryje mažiau — 1200 žmonių.

siems, kurie jį išplėšė iš mirties nasrų. Jis taip pat dėkingas yra Europos parlamentui, kuris paskelbė specialią rezoliuciją ir ją pasiuntė į Maskvą.

Formaliai pagal mamos ir žmonos malonės prašymus Kremlius pasigalėjo. Mirties nuosprendį pakeitė į 15 metų priverstinio darbo lageryje. Kad mirties sprendimas pakeičiamas jam pranešė 1971 metų liepos 12 Lefortove, nors Sovietų Sąjungos prezidiumo įsakas buvo išleistas 1971 birželio 28. Pradžioje įsakas buvo pasiųstas į Vilnių, kur jo tada nebuvo. Jis jau buvo Maskvos kalėjime.

Pats įsako paskelbimas buvo daromas sadistiškai. Į mirtininkų kambarį apie 11 val. ryto staigiai įsiveržė net 8 prižiūrėtojai. Tuoj griebė jį ir tempė nežinomais koridoriais. Niekas nepasakė, kodėl jį veda ir kur. Jis galvojo, kad veda sušaudyti. Neleido jam ir kalbėti ir jie nekaltėjo.

Pasirodo, kad jį attempė į kalėjimo viršininko kabinetą. To didžiulio kabineto viduryje jį pasodino ant kėdės. Aplink sustoję keturi prižiūrėtojai. Aplinkui dar buvo uniformuotų įstaigos tarnautojų. Tarp kagebistų buvo ten ir tuometinis Andropovo pavaduotojas generolas Cvigun. Kažkas iš jų paskaitė įsaką. Kitas paklausė, ar jis žino, kas tas Snieškus. Atsakė, kad "respublikos šeimininkas". Tada jam paaiškino, jog Snieškus labai stengėsi, kad jo nesusąudytų.

Vėl išvedė jį iš kabineto. Dabar lydėjo tik vienas prižiūrėtojas. Niekas jau nelaužė rankų, liepė tik jas laikyti sudėjus ant juosmens užpakalyje.

Norėjo jį perauklėti, kad būtų geras sovietinis pilietis. Perkėlė į kriminalinių kalinių skyrių ir išvežė drauge su jais.

Būnant Mordavijos lageryje, atbuvus maždaug pusę bausmės, iš Vilniaus atvyko KGB delegacija. Jau 1978 metais jam siūlė laisvę, žadėjo Vilniuje gerą butą, darbą, bet su sąlyga, kad pasidarytų KGB agentu. Atsisakytų idėjos išemigruoti iš Sovietų Sąjungos. Buvo dar ir kitų reikalavimų, bet jis su niekuo nesutiko. Nieko nepešė, jie išvažiavo.

Atsėdėjo jis visa 15 metų, iki 1985 lapkričio 13. Paskutinius 8 metus jam neleido turėti net trumpiausių pasimatymų su niekuo. Laiškų atiduodavo tik vieną ar du per metus.

Per 15 metų buvo devyniuose lageryuose, pusę termino Mordavijos, antrą pusę Urale, Permės srityje.

Viskas prasidėjo "pasivažinėjimu", vežė Stalypino specialiniu kaliniams vežti geležinkelio vagonu nuo Maskvos iki Uralo ir atgal, iki Mordavijos. Tai buvo Lesnoje 1971 metais, rugsėjo mėnuo. Lageryje buvo apie 500 kalinių. Jie buvo įvairių tautybių. Lietuvių buvo apie 80. Jie visi jį nuoširdžiai sutiko. Jie buvo nuteisti už karo nusikaltimus arba už partizanavimą pokario metais. Buvo keli jauni vyrai. Tai politiniai kaliniai.

Ten buvo daug žydų iš Leningrado, Rygos, Kišiniovo. Greitai jį perkėlė į kitą lagerį. Čia kalinių buvo mažiau, apie 250. Ten jis susipažino su kaliniu Balu Gajausku. Tada jis buvo atsėdėjęs 23.5 metų. Balys Gajauskas jį pats susirado ir prisistatė. Jis tikrai buvo tvirtos valios žmogus.

Antrą kartą Balį Gajauską sutiko, maždaug praėjus šešeriems metams, kai jis po antro nuteisimo atvyko į lagerį. Tai buvo 1978 metų pavasaris. Tada jie kartu išbuvo daugiau nei mėnesį ir abu suartėjo.

(Bus daugiau)

IS OKUPOOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Lietuvos valstybinis pučiamųjų instrumentų orkestras "Trimitas" gastroliavo Krymo miestuose Eupatorija, Sevastopolis ir Simferopolis "Šlovė darbui" festivalyje. Koncertams dirigavo Lietuvos nusipelnęs artistas R. Balčiūnas ir A. Imbrasas. Festivalyje dalyvavo žinomi Maskvos, Leningrado, Kijevo, Minsko, Tbilisi, Baku, Rygos, Talino, Chabarovsko ir kitų miestų kolektyvai. Krymo miestuose dalyvauta 10-tyje koncertų ir trijuose Kijeve.

— Rygoje surengtoje mažosios grafikos trianelėje dalyvavo per 200 gitaristų iš 30 šalių.

Baigiamajame koncerte grojo gitaristų orkestras, iš beveik 200 muzikantų. Koncertas vyko nuostabios akustikos Estergomo bažnyčioje. Organizatoriai buvo kompozitoriams užsake "Estergomo taikos oratorijai" parašyti po vieną dalį. J. Tamulionis parašė "Lopšinė žuvusiems vaikams". Grotą 9 dalys sujungtos vengrų komp. F. Ferkašo.

— Lietuvos liaudies artistas vargonininkas L. Digrys dalyvavo Picundos vargonų muzikos festivalyje Tbilisi ir koncertavo Baku, Kafano ir Jerevano miestuose.

— Biržų rajone, Purviškių kaime Bielinių sodyboje pastatytas stogastulpis "Knygnešių tėvui" Jurgiui Bieliniui.

— Lietuvos liaudies artistė G. Apanavičiūtė ir koncertmeisteris R. Bekionis dalyvavo Sovietų Sąjungos meno festivalyje "Aukšinis Kijevo ruduo".

— Nidoje rugsėjo mėnesio viduryje vyko Fotografijos meno draugijos surengtas dešimties dienų seminaras. Seminare dalyvavo arti 150 asmenų ir buvo nagrinėjama tema: "Fotografija leidyboje: vystimosi keliai, perspektyvos ir problemos".

— Prahoje įvykusioje scenografijos ir architektūros kvadrinajinėje parodoje lankėsi įvairialypė "specializuota" turistinė grupė, kurioje buvo keletas lietuvių, keturias dienas, o vėliau keliavo po Čekoslovakijos miestus. Parodoje buvo trys skyriai: nacionalinės ekspozicijos — dramos, operos, lėlių teatro, net televizijos dekoracijos, kostiumai, lėlės, kaukės apimančios šiuolaikinį ir Rytų tradicinį teatrą, teminė ekspozicija skirta A. Čechovo kūrinių pastatymams ir teatrų architektūra. Atstovautos 32 pasaulio šalys: Vakarų ir Rytų Vokietija, Japonija, Prancūzija, Anglija, Kinija, Sovietų Sąjunga, Lenkija, Rumunija, JAV, Danija ir kitos.

— Vilniuje įvyko jubiliejinės komisijos posėdis, kuriame buvo aptarta Maironio 125-ųjų metinių renginių eiga. Posėdžiui pirmininkavo Lietuvos liaudies poetas Alfonsas Maldonis. Nutarta pasirošti mokslinei-praktinei konferencijai "Šiuolaikinės Maironio vertinimo problemos" Maironio palikimo leidyba, organizavimas jubiliejinį minėjimą Raseiniuose, Kaune ir Vilniuje Lietuvos valstybiniame akademiniame dramos teatre.

S. L. K.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road, East Northport, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86 - 01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 718 441 - 2811.

GINA SIMONAITYTĖ dirba Greiner Maltz Industrial Real Estate įstaigoje. Ten pardavinėja arba išnuomoja industrijai pritaikytas patalpas, fabrikus, sandėlius. Skambinti 718 - 706 - 4469.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, New ark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, Fla., 33706. 813 360 - 5577. KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393. WOODLAWN MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345 - 9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje — OHLERT-RUGIERE, Inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Carona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, auksą ir sidabrą. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambinkite 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA "AUŠRA". WICN-FM. 90.5 Worcester, MA. Treč. 8 - 9 PM. Penkt. 7:30 - 8:30 PM. Eduardas Meilus, Jr. 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. T. 617 753 - 7232.

NEW JERSEY, NEW YORK, CONNECTICUT — "Lietuvos Atsiminimai", ketvirtadieniais nuo 7 iki 8 val. vak. iš WNYM 1330 AM. Pirmaid. 6 - 7 val. vak. iš WSOU 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Direkt., 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel 201 753 - 5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9 - 10 val. ryto WNNK 105.9 FM. Romas Kezys, 217 - 25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11384. Tel. 718 229-9134.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dėdamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: DARBININKAS 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Prašau pratęsti prenumeratą 1987 - 1988 metam.

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujiam skaitytojui pirmuosius metus kainuoja tik 15 dol. Visiems kitiems prenumerata — 20 dol. metam.

Siūniu už prenumeratą \$.....
Už kalendorių \$.....
Spaudai paremti \$.....

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK,
NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino
MEMORIALS
66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS, N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 326 - 3150

TAI MŪSŲ VIENITELE VIETA —
— GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS

I LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300

lyvavo Pabaltijo dailininkai ir svečiai iš Kaliningrado, Suomijos ir Japonijos. Lietuvai atstovavo 25 dailininkai. Didįjį prizą laimėjo latvis dailininkas I. Blumbergas, pirmąsias premijas — Danutė Gražienė (Lietuva), Naima Neidre (Estija) ir Andrius Breža (Latvija). Premijomis apdovanoti dail. Mikalojus Vilutis ir Rimvydas Kepežinskas. Iš viso buvo paskirta 13 premijų ir 15 diplomų. Penkis diplomus gavo dailininkai Nijolė Šaltenytė, Diana Radavičiūtė, Viktorija Daniliauskaitė, Elvyra Kriaučiūnaitė ir Irena Dauklaitė-Guobienė.

— Lietuvos nusipelnusio artisto M. Tamošiūno vadovaujamas ansamblis "Oktava" koncertavo Suomijoje. Tarptautiniame Kuhmo (Suomijoje) kamerinės muzikos festivalyje jau trečią kartą dalyvavo M. K. Čiurlionio vardo kvartetas.

— Vengrijoje, Estergomo mieste VIII-ajame gitarų muzikos festivalyje buvo premijuota kompozitoriaus Jono Tamulionio "Intervalų siuita". Festivalis trunka dvi savaites ir šiame daly-

47-sis AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS SUVAŽIAVIMAS

Amerikos Lietuvių Taryba įsteigė 1940 spalio 15 kai lietuvių tarpsrovinė delegacija, po istorinio vizito pas prezidentą Rooseveltą nuvyko į Lietuvos atstovybę ir sudarė tarpsrovinį komitetą — Lietuvai gelbėti tarybą. Kitais metais ta organizacija pasivadino Amerikos Lietuvių Taryba, arba ALT. Keturiasdešimt septynerius metus Amerikos Lietuvių Taryba dirbo ir kovojo, kad priartintų Lietuvos išlaisvinimą.

47-sis metinis suvažiavimas įvyko š.m. spalio 17 Chicagoje, Tautiniuose Namuose. Dalyvavo 44 tarybos nariai, 22 organizacijų atstovai, 10 skyrių atstovų, 8 spaudos atstovai ir 37 svečiai — iš viso — 121. Vadovavo pirmininkas dr. Jonas Valaitis, vicepirmininkai ir iš skyrių — A. Ča-

Tunise prezidentas iki mirties Habib Burguiba ministeriu pirmininku ir savo įpėdiniu neseniai paskyrė vidaus reik. ministerį armijos gen. Zine al-Abidine Ben Ald. kuris dabar negaluoja. Jis senatvės varginamą prezidentą nušalino ir pats perėmė jo pareigas.

Sovietų Sąjungos ministerijos Maskvoje numato atleisti iš darbo 60,000 tarnautojų.

Nigerio respublikos prezidentas Sayui Kountche mirė Paryžiaus ligoninėje dėl auglio galvoje. Jo pareigas perėmė valstybės galva paskirtas armijos štabo viršininkas pulk. Saybow.

Lenkijos policija Wroclawe areštavo "kovojančio solidarumo" besislapsčiusį vadą Kernel Mazowiecki.

plikas (Bostonas), Alg. Pautienis (Clevelandas) ir A. Mažeika (Los Angeles).

Suvažiavimą sveikino VLIKO pirm. dr. K. Bobelis, gen. kons. V. Kleiza (vysk. P. Baltakio sveikinimą perdavė P. Ažuolas) ir eilė organizacijų atstovų. Raštu: Lietuvos atstovas dr. St. Bačkis, vysk. V. Brizgys, PLB pirm. V. Kamantas, JAV LB pirm. V. Volertas, vyčių pirm. Pr. Petrauskas ir kitos organizacijos.

ALTO valdybos nariai, ir skyrių atstovai padarė pranešimus, buvo sudaryta nauja taryba ir valdyba dvejiems metams ir priimta eilė nutarimų. Suvažiavimas prasidėjo 9 v.r. ir baigėsi 5 v. p.p. Vakare buvo banketas. ALTO tarybą sudaro 14-os organizacijų išrinkti atstovai po septynis iš A.L.R. Katalikų Federacijos, A. L. Socialistų S-gos, A. L. Tautinės S-gos ir A. L. Tautinės Sandaros, po tris iš kitų organizacijų ir po vieną iš kiekvieno skyriaus.

Iš paskirtųjų į tarybą, organizacija taip pat parenka į valdybą po du iš ideologinių organizacijų ir po vieną iš kitų centrinių lietuvių organizacijų. Pareigomis pasiskirsto patys įgaliotiniai. Didžiąją darbo našumą neša valdyba. Taryba gi renkasi kartą metuose metiniam suvažiavime. (Prikisama, kad tarybos nariams pavedama per mažai pareigų).

Į naująją 1986 - 89 metų Valdybą įeina: dr. Jonas Valaitis (numatomas pirmininkas), Viktoras Naudzius, Gražvydas Lazauskas (sekr.), dr. Vyt. Dargis, Petras Bučas, Aleksandras Domanskis,

Stasys Dubauskas, Daina Danilevičiūtė-Dumbrienė (ižd.), Vanda Gasparienė, Kazimieras Oksas ir Jonas Šiaučiūnas. Išdo globėjai (kontrolės komisija) Vyt. Abraitis, dr. Algirdas Budreckis, Birutė Skorubskienė ir Vyt. Yucius. ALTO sekretorius G. Lazauskas pranešė, kad iš pareigų pasitraukus pirm. Teodorui Blinstrubui, ižd. M. Pranevičiui ir įstaigos vedėjai I. Blinstrubienėi, jų vieton buvo išrinkti dr. Jonas Valaitis, Daina Danilevičiūtė-Dumbrienė ir N. Gerštkienė.

Lėšų klausimas. Iš ižd. D. Dumbrienės ir iždo glob. V. Abraičio pranešimų pasirodė, kad pereitais metais (1986.X.1 - 1987.IX.30) ALTAS turėjo pajamų 59,314 dol., išlaidų 65,517 dol., kasos balansas 50,624 dol. (sumažėjo 6,203 dol.). Pajamos sumažėjo apie 5,000 dol., o išlaidos padidėjo 2,000 dol. Ieškoma išiešioti. Yra paruoštas savo fondo projektas. Taip pat pasigendama atitinkamos informacijos ir reklamos. Tuo atžvilgiu kitos organizacijos ALTĄ toli pralenkia. Suvažiavę atstovai iš skyrių kasą papildė 13,000 dol. (New Yorkas atvežė 1,000, o vėliau dar pasiuntė 500 dol.) Stebėtina, kad maži skyriai, IL. — aukoja žymiai daugiau, pav., Rockford, IL atvežė 1,300 dol.

Žvilgsnis į ALTO veiklą. ALTO informacijos vedėjas prel. dr. J. Prunskis redagavo ALTO Informacijos biuletinį, paruošė įvairius memorandumus anglų kalba, parašė daug straipsnių Chicago didžiuosiuose laikraščiuose, atstovavo etninių grupių sambūriuose, spaudos konferencijose, televizijos programoje ir k.

Sekretorius G. Lazauskas kalbėjo apie išsiųstus tūkstančius laiškų, ir apie Lietuvių Teisėms Ginti Fondą, kurio vedėjas jis yra. Fondas gelbsti nekaltai apkaltintus lietuvių asmenis.

ALTO atstovas Washington, dr. Jonas Genys, painformavo apie pačią Jungtinio Pabaltiečių Komiteto (JBANK) veiklą. Tai bendras lietuvių, latvių ir estų komitetas, kuris turi savo įstaigą Washington. Dabar ten dirba dvi nuolatines tarnautojas latvaitė ir lietuvaitė Ginta Palubinskaitė. Komitetas dažnai susirenka (20 posėdžių per mėnesį) pasitarti. Nuolat beldžiamasi į įvairių įstaigų duris, siuntinėjami laiškai, atstovaujama įvairiuo-

(nukelta į 5 psl.)

Alto suvažiavimas Chicagoje spalio 17. Pranešimą skaito prel. J. Prunskis, sėdi iš k. pirm. dr. J. Valaitis, inž. V. Naudzius, A. Čaplikas. Nuotr. C. Genučio

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd. Editorial Office 718 827-1352
Brooklyn, N. Y. 11207 Business Office 718 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year \$20.00. Single Copy 50 centsPOSTMASTER: Send Address Change to DARBININKAS, 341
Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Už kenčiančių, užmirštą
ir viltingą Lietuvą

Tiek okupuotoje Lietuvoje, tiek visame laisvajame pasaulyje gyvenę lietuviai, kur tik jų bebūtų — nors ir maža saujelė, šiemet stengėsi kuo iškilmingiau atšvęsti Lietuvos krikšto 600 metų sukakties minėjimą.

Nuo tokių minėjimų negalėjo atsilikti ir New Yorkas. Atšvęsta sukaktis atskirose parapijose, net šeštadieninėje Maironio mokykloje. Pats didžiausias, jungtinis minėjimas vyko lapkričio 8 New Yorko miesto centre, garsiojoje Šv. Patriko katedroje. Dalyvaujant apie 2000 lietuvių, su vysk. Pauliu Baltakiu, OFM, ir New Yorko-New Jersey lietuvių parapijų kunigais mišias aukojo New Yorko kardinolas John O'Connor. Jis pasakė ir pamokslą, kuris buvo ir turiningas ir tikrai nuoširdus lietuviams.

Prisimines, kad prieš porą savaitių Romoje buvo asmeniškai aplankęs popiežių Joną Paulių II, pastebėjo, kad ir ši kartą Šv. Tėvas išreiškė, kad pusė jo širdies yra Lietuvoje. Tad ir savo pamoksle cituodamas popiežiaus Jono Pauliaus II specialų apaštalinį laišką Lietuvos vyskupams, kardinolas J. O'Connor kalbėjo apie kenčiančių, užmirštą ir viltingą Lietuvą.

Tiek Šv. Tėvas, tiek New Yorko kardinolas priminė, kad lietuvių tikėjimas buvo bandomas tarytum auksas ugnyje. Pirmiausia dėmesį patraukia nuo seno įsigalėjęs didelis lietuvių pamaldumas į Kristaus kančią, pamaldumas, kuri liudija nesuskaitomi kryžiai, pastatyti pakelėse, kenčiančio Kristaus paveikslas, vaizduojamas liaudies mene, Kalvarijos vardu pavadintos vietovės su Kryžiaus kelio stotimis. Visa tai Lietuvai nupelnė "Kryžių Žemės" vardą.

Bet šalia Rūpintojėlio lietuviams taip pat brangi ir Dievo Motina Marija. Švč. Mergelė, Gailestingumo Motina, ypač garbinama ir mylima Vilniaus Aušros Vartuose ir kitose Lietuvos šventovėse: Šiluvoje, Žemaičių Kalvarijoje, Krekenavoje, Pivašiunuose...

Toliau tęsdamas kenčiančios Lietuvos temą, kardinolas prisiminė kelias mintis ir iš prof. Vytauto Skuodžio memorandumo, kaip okupuotoje Lietuvoje Bažnyčia griunama ir iš vidaus ir iš lauko. Kontroluojant kunigų seminariją, okupantas stengiasi jį įvesti kiek galint daugiau klierikų, kurie labiau tarnautų KGB, o ne Bažnyčiai, ją griaudami iš vidaus. Griovimas iš lauko skausmingai pasireiškia per gausius tikinčiųjų ir uolesnių kunigų persekiojimus, areštus ir trėmimus.

Kardinolas savo pamoksle su liūdesiu prisipažino, kad iki šiol ne tik jis pats, bet ir kiti neskyrė pakankamai dėmesio Lietuvai ir ji liko lyg užmiršta. Kai daug dėdama pastangų ginant žydų, Etiopijos, Pietų Afrikos ar Afganistano reikalus, Lietuva lieka užmiršta. Bet čia kardinolas tvirtai pareiškė, kad nors jis niekada nepasirašo po jokiomis petijomis, šiandieną pasirašys po petiją Gorbachiovui, kad Vilniaus katedra būtų grąžinta tikinčiųjų religiniams reikalingam. Taip pat pažadėjo, kad Amerikos vyskupų konferencijos suvažiavime, kurs kaip tik vyksta šią savaitę Washington, D.C., dės visas pastangas, kad būtų prarastos rezoliucijos, reikalaujančios grąžinti Lietuvos katalikams Vilniaus ir Klaipėdos bažnyčias.

(nukelta į 6 psl.)

Didysis kupolas

Mykolas Angelas šv. Petro bazilikai dar uždėjo kupolą, kuris vilioja visus turistus, kaip jį užkopti. Pirmiausia turi pasiekti bazilikos stogą, o tai jau yra gana sunku. Laiptuose yra atžymėta, kokie pasaulio garstūs žmonės lipo ir sustojo. Vienoje vietoje įrašyta, kad ir Rusijos caras buvęs iki čia užlipęs. Neįstengė užkopti net iki stogo.

Užlipus ant stogo, svaigina statulų didumas. Kai esi šv. Petro aikštėje, tos statulos atrodo nieko ypatingo, bet čia jos tiesiog trenkia savo didumu. Jos yra apie 45 pėdų aukščio, arba apie 15 metrų. Padarytos dėl to didelės, nes bazilika yra labai didelė ir aukšta. Viskas čia padidinta, ir statulos pačioje bazilikoje yra milžiniškos, nes kitaip jos dingtų ir nedarytų įspūdžio.

Kupolas turi dvigubą sieną. Tarp tų sienų yra laiptai į viršų, iki pat viršutinio stogelio. Kai tais laiptais lipi, pamatai viso šio pastato didybę ir supranti, koks genialus buvo Mykolas Angelas — dailininkas, skulptorius, architektas ir poetas. Tai buvo tikras renesanso menininkas, kuris turėjo daug ką mokėti ir sugėbėti. Jis ir apskaičiavo medžiagų atsparumus, nubraižė planus ir pravedė šią milžinišką statybą.

Ši šv. Petro bazilikos kupolą iš tolo matai. Keliaudamas per Romos miestą, pagal jį orientuojasi savo kelią, žinai, kur keliauti.

Vatikano muziejai

Paprastai visi vadina — Va-

Kardinolas John O'Connor sako pamokslą lietuviams Šv. Patriko katedroje, kai ten buvo minima Lietuvos krikšto 600 metų sukaktis. Nuotr. V. Maželio

VATIKANO MUZIEJAUS ĮSPŪDINGA PRAEITIS
Lietuvos krikšto sukakties minėjimas Romoje

16 PAULIUS JURKUS

Žemėlapių muziejus

tikano muziejus. Tikrumoje čia yra bent keli muziejai, sujungti į vieną. Tai nepaprasta jų didybė ir nepaprastas puošnumas. Puošnumo atžvilgiu Vatikanui neprilygsta nė vienas pasaulio muziejus. Per šimtmečius statė įvairūs popiežiai ir kiekvienas stengėsi rūmus išdekoruoti ir išpuošti.

Pirmiausia į viršų kopi labai puošniais ir meniškai atbaigtais laiptais, kurie sraigtu sukasi į viršų. Tie laiptai pastatyti 1930 metais.

Į muziejų visumą įeina ir minėta Sikstino koplyčia ir Rafaelio kūriniai, Raphael Stanze, etruskų, žemėlapių galerija, gobelenų galerija, paveikslų pinakoteka, graikų meno muziejus, romėnų statulų muziejus, puošnios išdekoruotos bibliotekos.

Ši visa didybė ir platybė ne visa yra prieinama publikai. Ir kai mūsų grupė lankė muziejų, didesnė jo dalis buvo uždaryta. Turistų begalės, tiesiog plaukė plaikia. Gal dėl to ir uždaro, kad būtų geriau kontroliuoti ir apsaugoti nuo barbariškų žygių.

Užtenka praeiti koridoriais, pažiūrėti pro langus, į kiemus, kad suprastum, kaip čia statyta, kaip sukurtas didingas architektūros menas. Kiemuose pamatysi statulas, fontanus, sienoje nutapytas freskas.

Yra žmonių, kurie renka žemėlapius, ieško seniausių laidų. Seniausius Lietuvos žemėlapius buvo surinkęs grafas Tiškevičius, gyvenęs Paryžiuje.

Vatikano žemėlapių muziejus yra padarytas kitaip, čia ant sienos yra nupiešti žemėlapiai. Visas muziejus yra didelė salė, pailga, atrodo lyg koks koridorius, pastatytas 16 amžiuje. Čia nėra nė pėdos, kad nebūtų išdekoruota. Labai puošnios barokinės lubos, su daugybe reljefų, freskų. Sienose ištapyti įvairūs Italijos ir popiežių valdytų žemių žemėlapiai. Didžiuliai langai, prie jų priglaustos statulos.

Taip pat nepaprastai puošni yra viena bibliotekos salė, Sikstinos koplyčios salonas, dabar vadinama Apaštališkoji biblioteka. Ir ten sienos ir lubos išpuoštos, išdekoruotos. Ši biblioteka — muziejus pastatytas 1588, popiežiumi tada buvo Sikstas V.

Ši muziejų nuodugnai teko apžiūrėti, kai Romoje gyveno prof. Zenonas Ivinskis. su juo čia vaikščiojome, bent kelias dienas. Ši kartą nematėme graikų skulptūrų salų. Nepaprastą įspūdį padaro Lakono grupė, Disko metėjas ir kitos skulptūros. Yra viena salė, kur išstatyta kokia 50 Kajaus Juliaus Cezario biustų. Šis imperatorius buvo bene didžiausias ir protingiausias ir

kartu bičiuliškas ir demokratiškas, savo valstybinius gabumus visus pralenkęs. Iš Cezario vardo vėliau išsivystė ir karaliai, kaiseriai, carai. Visi norėjo būti tokie, kaip Cezaris, kuris Romos imperiją padvigubino ir įvedė naujus įstatymus, visur pakėlė gyvenimo lygį. Jo imperijoje buvo kurkas geriau gyventi, nei kur kitur.

Romėnų meno čia yra begalės. Ir krikščioniškojo meno. Nuo pat pradžių, iki dabartinių laikų. Žinoma, kai eini kaip turistas, tai tik prabėgi pro sales. Paskui turi ieškoti knygų ir juose dar kartą lankyti ir apžiūrėti šio muziejaus turtus.

Raphael Stanze

Rafaelio kambariai yra viena iš didžiausių turistų atrakcijų. Pro čia tiesiog praplaukia tūkstančiai per dieną. Čia yra dekoruotos tik sienos. Jas gi dekoravo Rafaelis, vienas iš genialiausių dailininkų.

Dabar čia yra muziejus, o anksčiau čia buvo popiežiaus gyvenamieji keturi kambariai. Anksčiau šiuos kambarius buvo išdekoravę kiti dailininkai, bet jų darbus buvo apnaikinęs laikas. Popiežius Julius II viską panaikino ir pasikvietė jauną dailininką — Raphael Sanzo iš Urbino miesto. Jam tada buvo 25 metai. Spėjama, kad popiežiui jį rekomendavo popiežiaus architektas Bramante, kuris taip pat buvo kilęs iš Urbino. Dabar dailininko pavardės Sanzo niekas neprisimena ir jį žino tik meno istorikai. Iki mūsų laikų jis atėjo tik savo vardu — Rafaelis.

Tuo pačiu metu popiežiui Julijui II dirbo du garsiausi dailininkai — Mykolas Angelas ir Rafaelis. Mykolas Angelas buvo erzlus ir piktas, jei kas jį užkalbino darbo metu. Jis apmėtydavo lentom net kardinolus, kurie ateidavo pažiūrėti, ką jis daro. Rafaelis buvo jo priešingybė, jis visus pasitikdavo, su visais kalbėdavosi, prie visų jis imdavo teptukus ir tęsdavo savo darbą.

Rafaelis mirė jaunas, atgvenęs vos 37 metų, mirė, užsikrėtęs drugiu. Jį palaidojo

(nukelta į 4 psl.)

Iš kelionės tik asilas
negrįžta arkliu

II APAŠTALAS PAULIUS

ANTANAS RUBŠYS
MANHATTAN COLLEGE

ROMOJE 10

Nestebina, kad kai kurie Romos gubernatoriai buvo vagys ir žmogžudžiai; stebina, kad daug šių gubernatorių buvo patraukti į teismą. Tacitas, Romos istorikas, dėda į anglų karaliuko lūpas Romos politikos liniją: "Jie [romėnai] sukuria dykumą ir ją pavadina 'ramybe'".

Romos administracijos suirimas Sirijoje Neronui valdant, davė Judėjai keletą prokuratorių, kurie buvo ne tik nemokšos ir nesąžiningi, bet ir pavojingi viešajai tvarkai dėl savo žiaurumo. Jie pagreitino tragiškąjį žydų sukilimą prieš Romą, nors ir nebuvo už jį vispusiškai atsakingi. Blogi ir nevykę gubernatoriai buvo išimties. Romos administracija rūpinosi gerove tų, kuriuos ji valdė.

Didelės svarbos turėjo Bendrijos istorijos pradžioje imperijos vieškelio tinklas. Romos pax — ramybė įgalino žmones keliauti saugiai Viduržemio jūros

kraštuose. Anksčiau, kelionė Rytose buvo labai pavojinga ne tik dėl nuolatinių karo pavojų, bet ir dėl pakelės plėšikų ir jūros piratų. Pats cezaris Julijus tai patyrė. Dar jaunystėje jis buvo piratų pagrobtas ir kalintas dėl išpirkos.

Tapęs imperatoriumi, cezaris Julijus nubaudė kryžiaus mirtimi 800 piratų. Būdamas romėnas, jis elgėsi pagal savo amžiaus metodus. Be abejo, piratų ir plėšikų elgesys nepateisina cezario Julijaus elgesio, tačiau padaro jį suprantamesnį.

Dabar Romos 'ramybė' nešė naudą prekybai ir idėjiniam pasauliui. Galėjo gimti pirmoji istorijos "bendroji rinka", jungusi Europą, Aziją ir Afriką. Visas Viduržemio jūros baseinas dalyvavo šioje bendrojoje rinkoje. Ją lydėjo iki šiol nepasiekta medžiaginė gerovė. Žmonės kilnojosi be vargo iš vienos vietos

į kitą. O tai skatino kultūrinę pažangą ir vystymąsi, kurį buvo pradėjusi graikų imperija prieš keletą šimtmečių. Dabar imperijoje, ypač rytinėje dalyje, vyravo bendra kalba ir bendra kultūra — helenizmas. Krikščionių misionieriai galėjo keliauti bet kur ir susikalbėti su bet kuo be ypatingo sunkumo.

Žydų bendruomenė Romoje.

Nūdienis žydų kvartalas Romoje liudija nepertrauktą dvitūkstantinę istoriją. Žydų bendruomenė Romoje yra seniausias žydų išėjimo telkinys Vakarų pasaulyje. Jau 59 m. prieš Kristų Ciceronas gyrė teigiamą žydų įtaką į Romos gyvenimą. Žydai ir jo laikais būrėsi į pastovią bendruomenę. Ją sudarė pirkliai, atgavusieji laisvę tremtiniai, — atvežti Romon po Pompėjaus proveržio į Palestiną 63-61 m., — ir save "atpirkę" žydai vergai.

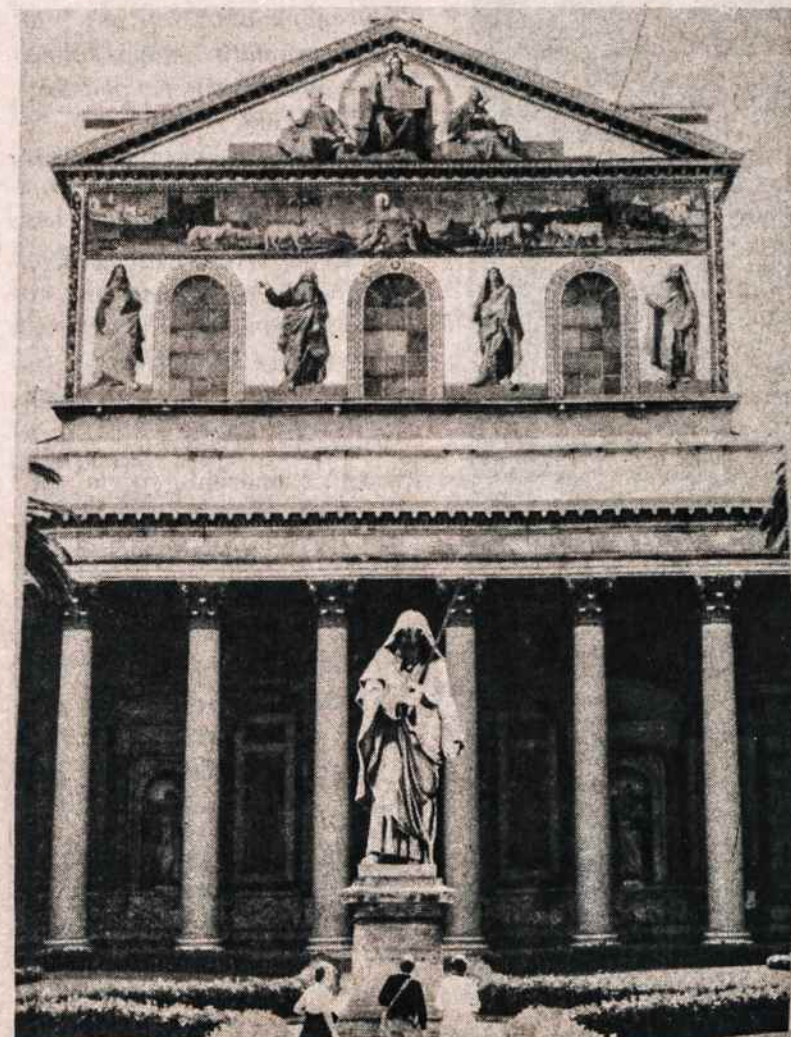
Cezaris Julijus ir jo ipėdinis Augustas, įvertindami žydų įnašą į Romos gyvenimą, atleido juos nuo karinės tarnybos prievolės. Mat ji trukdė žydus švęsti subatą. Be to, žydai buvo atleisti ir nuo valstybinių mokesčių Romos dievams. Jiems buvo leista, valstybinių mokesčių vietoje, siųsti aukas Šventyklai palaikyti Jeruzalėje. Žydai nieku nesiskyrė, — nei rūbų, nei kokių

nors ženklų, — nuo kitų Romos gyventojų. Spėjama, kad būta apie 40,000 asmenų žydų bendruomenėje.

Po Tito pergalės Palestinoje ir Jeruzalės žlugimo, — 70 m. po

Kristaus, — žydai ir krikščionys Romoje kentėjo priespaudą ir dažną persekiojimą dėl savo tikėjimo savitumo.

Apaštalas Paulius pirmojo įkalinimo metu Romoje buvo laiko-

Apaštalas Paulius Šv. Pauliaus bazilikos už mūrų fone. Nuotr. kun. A. Rubšio

mas "laisvame arešte", — galėjo pats nuomoti sau užėgą. Jam pasisėkė rasti butą prie Marso kareivinių žydų kvartalo pakraštyje. Labai galima, kad nūdien ten stovi San Paulo in Arenula šventovė. Tuomet žydų bendruomenė turėjo aštuonias sinagogas. Žydų bendruomenės vadovai gausiai susirinko kalinio apaštalo užėgoje, norėdami išgirsti jo pažiūras apie Jėzų Kristų (žr. Apd. 28,22).

Helenistinė Romos kultūra. Roma, iškilioji imperija — kosminė pasaulio valstybė, nugalėjusi graikus ginklais, buvo graikų paversta kultūrinių pranašumu. Roma nesiliovė reikštis savo genijumi: teisėtvara, karine legionų jėga, vieškelių, tiltų, vandentiekių, rūmų statyba. Ir nūdien, keliaudamas po Artimųjų Rytų kraštus stebėsi Romos statiniais. Kai kur Turkijoje romėnų statyti tiltai ir nūdien tebetarnauja. Jie yra net tvirtesni už dabar statytus tiltus. Ir senoji Via Appia — Apijaus vieškelis, nors ir akmenimis grįstas, tačiau ten, kur tebėra senasis grindinys, neturi duobių. Romėnų poetas Virgilijus skundėsi, kad Roma, norėdama valdyti pasaulį, užleido kitiems — graikams! — pareigą rūpintis menu.

(Bus daugiau)

BALIO PAVABALIO "MILŽINAI IR SLIBINAI"

Sunku juokauti, kitų neužgautant. Leonardui Žitkevičiui tai, tačiau pasiseka Balio Pavabalio poezija "Milžinai ir slibinai: Sat(lyriniai eilėra(k)ščiai" (New Yorkas: Darbininkas, 1985, 62 Eilėraščiai, 76 puslapiai, kaina 5 dol.). Lyrinės Pavabalio eilės yra satyriniai rakščiai lietuvių visuomenės gyvenimo, pasaulinių įvykių ir šiaip aktualijų skaudžiose vietose. Didieji klausimai paaiškinami ir madingi nusiteikimai bei tuščia retorika pateisina, juos iš tikrųjų peikiant ir tuo prieštaravimu sukeliant juoką: "Todėl, kai aš kalbu rimtai, / Jau tu žinai, kam visa tai, / O kam? / Juokam" ("ne bet kam, tik juokam" 7); "Turiu aš tikslą racionalių. / Randu absurdui raciją. / Iš nudėvėto darau banalų" ("Jei

nebūčiau Jonas, būčiau Cicero-nas" 8).

Eilėraščių temos ir pajuokos objektai yra vyrų ir moterų santykiai, išgerimai, kartų konfliktas, susižavėjimas pinigais, išsvyčių papročiai, politika, Sovietų Sąjunga ir daug daugiau. Jaunesniųjų problematiška padėtis ir neaiški ateitis vykusiai apibrežtos eilėrašty "Vaikai, kurių nesuvaikai":

*Ir kas iš tos jaunos kartos!
Tiktai tave ji pakartos.
Koks tu buvai, tokia jinai:
Nei realybė, nei sapnai.*

*Bet miela, dievaži,
Kad ji tokia graži!
Ji — ateitis tautos,
Tik nežinia, ar tos.*

(18)

Toks pavadinimo žodžių žaismas — "Vaikai... nesuvaikai" — tipiškas Pavabaliui ir vykęs "Šuva ir šuniava" (45), "Vėjas ir šlavėjas" (48), "Rojus ir herojus" (49) ir "Samas ir šamas" (43), kur turinio ir skambesio juokas priklauso nuo mažo raidės pakeitimo:

*Rikiuojas raidės kreivavėdės.
Gal jau į spaudą siųsti?
Nutraukiu uodegą nuo raidės,
Ir pradeda ji siusti.*

Smagūs tokie eilėraščiai. Dvigubas ne savam krašte gyvenančio lietuvių gyvenimas pa-

Worcester, Mass., Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdyba surengė advokato Povilo Žumbakio knygos apie OSI sėkmingą supažindinimą, apie advokatą P. Žumbakį kalbėjo Rasa Razgaitienė, Americans for Due Process koordinatorė iš New Yorko. Nuotraukoje rengėjai ir jų svečiai. Iš k. Petras Mikšys, Povilas Babickas, Jonas Bakšys, Aldona Shumwey, Rasa Razgaitienė, advokatas Povilas Žumbakis ir Stasys Rudys, LB apylinkės pirmininkas.

dauginamas eilėrašty "Vienoks esu šeimoj, kitoks aplinkumoj":

*Turiu gyvenimą šeimoj,
Turiu aš jį ir karčiamoj.
Gyvenimą ramioj virtuvėj
Ir besikeičiančioj dirbtuvėj.*

*Turiu gyvenimą kultūrinį,
Bet vis keičiu jo turinį:
Vienoks esu šviesioj visuomenėj,
Kitoks juodoj šviesuomenėj;
Vienoks esu savo tautoj,
Kitoks kitoj.*

(55)

Taip jau lemta lietuviui. "Jei nebūčiau lietuvis, būtų mielas man būvis", nes "Neturėtų tiek vargo liežuvį, / Nesisielotu sie-la/ Nei dėl Alto nei Vliko, Nei dėl partijos tos, kur neliko" (36). Gyvenimo būdą pakeisti ar pačiam pasikeisti neišsina, tačiau:

*Koks aš buvau, toks ir esu.
Dypukas keistis juk negali.
Nesizymėjau aš garsu,
Nors ir gavau šaulių medalį.*

*Tik tiek žinau, kad pasenau.
Buvau jaunystėje šokėjas.
Kas aš dabar? Sakyk, sūnau!
Turbūt visuomenės veikėjas.*

("Tik tiek žinau, kad pasenau" 65)

Visuomenės veikėjo karjera kituose eilėraščiuose apibūdinama.

Lietuviškų žodžių giminės klausimas linksmai ir gerai pristatomas eilėraštyje "Gramatika prieš matematiką":

*Nelauk lygybės iš lietuviškos kalbos:
Ji moterims neteikia pagarbos.*

*Gyvename abu, o ne abi.
Tokia gramatika, taip ir kalbi.
Ir esame šeimoj ne penkios, bet penki.
Gramatika tik vyrams palanki.*

*Todėl užmirškim matematiką.
Sugriaua ją gramatika.
Nebent su moterų pagalba
Pakeistume lietuvių kalbą.*

(70)

Eilėraštis "Užgerkim, vyrai, kvortą už amazonių sportą" parodo, ką "moterų šaunioji liberacija" reiškia lietuvių pavardėms ir stovui:

*Bet kaipgi vargšėm lietuviutėm
Nebūti, užtėm, yttėm, aittėm?
Kaip nesutikti būti ienėm,
Jei nori likti karalienėm?*

Taigi.

Daug temų, daug skambių eilučių, daug vykusio juoko Balio Pavabalio eilėraščių rinkinyje, kur "Milžinai ir slibinai" tikri ir įsivaizduoti, sutinkami mums visiems visoms pažįstamo mažo ir mielo žmogaus.

Marija Stankus-Saulaitė

"MUSŲ VAIKAS". Nr. 7, laikraštėlis, skiriamas šeimoms su mažamečiais vaikais, jau atspausdintas ir išsiuntinėtas. Laikraštelyje yra straipsniai apie vaikų auklėjimą, lietuvių kalbos pasisavinimą, užsiėmimus vaikams, dainos, eilėraščiai, sąrašai knygų, kur jos gaunamos.

Kas norėtų gauti šį laikraštėlį, prašomas pranešti administracijai: M. V. 3704 W. 68th St., Chicago, Ill. 60629, atsiųsti žinias apie save, vaikų amžių, arba prieštą, kodėl norite laikraštėlį gauti. Laikraštėlį finansuoja Lietuvių Fondas, Amerikos Lietuvių Montessori dr-ja ir skaitytojų aukos.

KONTAKT 7/8 (63/64) liepos-rugpjūčio numeryje, leidžiamam Prancūzijoje. lenkų kalba, yra tilpęs platus pasikalbėjimas su Jonu Simokaičiu.

Pasikalbėjime iškeliama gana daug įdomių detalių ne vien tik apie jo nepvykusį mėginimą pasinaudoti lektuvu siekiant eksilo iš "Sovietinio rojaus", bet ir apie buvusį partizaninį pasipriešinimą, apie sutiktus lageriuose kalinčius, apie kasdieninę gyvenimo eigą. Žmonių nuotaikas ir pan.

Pasikalbėjimui vadovavo Juozas Darsklis.

PAKELEJE Į PAŽADĖTĄ JĄ ŽEMĖ. Antanas Gustaitis, Satyrinės elegijos. Išleido Algimanto Mackaus knygu leidimo fondas 1987. AM & M Publications. 7338 South Sacramento Avenue, Chicago, Illinois 60629. Tiražas 800. Spaudė M. Morkūno spaustuė. Aplankas ir knygos iliustracijos Prano Lapės. Kaina 10 dol.

Rinkinyje 96 ilgesni ar trumpesni satyriniai eilėraščiai — elegijos. Atskiras skyrius "Pagriaudenimai ir pasigriaudenimai bičiuliams" skirtas autoriaus pažįstamiems ir Chicago "Antram Kaimui" parašytas vaidinimas.

Mėgstantiems humoristinį žanrą skaitytojams gera pasiskaitymų knyga. Gaunama Darbininko administracijoje.

SVARSTYBOS. Dr. Kazys Šidlauskas. Straipsnių rinkinys visuomeniniais ir teisiniais klausimais. Leono XIII Fondo leidinys 1987 m. Spaudė M. Morkūno spaustuė 3001 W 59th Street, Chicago, IL. Tiražas 600 egz. Kaina 6 dol.

Rinkinį sudaro spausdinti ir nespausdinti autoriaus straipsniai, suskirstyti į 5 dalis. Pirmoji dalis — Bendros pastabos apie visuomeninę veiklą ir politiką, antroji — Lietuvos konstitucinės teisės problemos, trečioji — Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, ketvirtoji — Lietuvių Bendruomenė ir jos problemos, penktoji — Amerikoniškos politikos temomis.

Besidomintiems politiniais ir visuomeniniais klausimais vertingų straipsnių rinkinys. Gaunama Darbininko administracijoje.

PALAIMINTASIS JURGIS MATULAITIS. Sesuo Ona Mikailaitė. Išleido Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys, Putnam, Conn. 1987. Kaina 1 dol. Gaunama Darbininko administracijoje.

32 puslapių iliustruotoje knygelėje aprašoma palaimintojo arkiv. J. Matulaitio gyvenimas ir darbai.

Savo auka paremk lietuvišką spaudą!

VATIKANO MUZIEJAUS PRAEITIS

(atkelta iš 3 psl.)

seniausiame Romos pastate Panteone, kuris pastatytas prieš 2000 metų. Buvau anksčiau prie jo kapo. Prie jo kapo nėra jokio įrašo, kas čia palaidotas, nes kiekvienas kultūringas žmogus turi tai žinoti, kas buvo Rafaelis ir kur jis palaidotas.

Tie kurie čia praeina per jo kambarius, nesidomi kaip čia viskas nutiko prieš 4 šimtus metų. Jie žino tik bendrybes, kad Rafaelis buvo garsus dailininkas. Ir to užtenka, nes turistai tik apžvelgia jo dideles freskas su daugybe žmonių.

Rafaelis čia susumavo praeitį ir dabartį, to meto laiko idėjas su praeities menu bei filosofija. Pradėjo tuos kambarius deko-

ruoti 1508. Staiga jis mirė 1520. Darbą baigė jo mokiniai Giulio Romano ir Francesco Penni. Dekoravimas buvo baigtas 1524 metais. Paskutinis kambarys buvo skirtas imperatoriaus Konstantino garbei, kuris krikščionybę padarė oficialia Romos imperijos religija. To kambario dekoravimo šikis buvo padaręs Rafaelis, jo mokiniai tik atbaigė. Spėjama, kad Rafaelis buvo padaręs šikis tik vienai freskai, o tris freskas jo stiliumi sukomponavo minėti jo mokiniai.

Kambariai turi skliautų lubas, tai ir kiekviena freska yra viršuje išlenkta. Kiekvienam kambaryje yra po keturias didžiules freskas.

(Bus daugiau)

Rafaelio kapas Romos Panteone. Čia jis buvo palaidotas 1520. Madoną su Kūdykėliu ant rankų pagal Rafaelio paveikslus padarė skulptorius Lorenzetti.

BIALOVIEŽO GIRIA

Istorinę Bialoviežo girią prisiminė *New York Times* lapkričio 10 laidoje.

Bialoviežo giria buvo Europos didikų medžioklės rezervuarai. Pirmiausia čia medžiojo didieji Lietuvos kunigaikščiai, Lenkijos karaliai, okupavus Lietuvos Lenkijos valstybę, medžiojo Rusijos imperijos carai.

Bialoviežo giria yra pakeliui iš Vilniaus į Varšuvą. Ji yra natūrali giria, tokia, kokios kadaise dengė didesnę Europos dalį. Ji niekada nebuvo liečiama, gamta gyveno natūralų gyvenimą. Giria nukentėjo per Pirmąjį ir per Antrąjį pasaulinį karą. Ją smarkiai apnaikino vokiečiai. Dabar giria priklauso Lenkijai ir yra visai prie Sovietų Sąjungos sienos. Girininkai ir gamtos mokslininkai stengiasi girią išgelbėti nuo sunykimo. Giria užima 11,725 akurus ploto ir ten auga labai reti, jau kitur išnykę medžiai.

NAUJA ZIGMO RAULINAIČIO KNYGA

Zigmas Raulinaitis, buvęs ilgametis Kario žurnalo redaktorius, Lietuvos kariuomenės karininkas, yra pasidaręs Lietuvos karų istorikas. Jis studijuoja karus nuo seniausių laikų, o ne ne-

priklausomos Lietuvos laisvės karus.

Pradėjo studija apie Durbės mūšį. Ji buvo išleista 1961. Paskui jisėjo toliau ir išleido šiuos veikalus: Aisčiai karinės istorijos šviesoje 1962, Galindai prieš Romą 1963, Hunų žygis į prūsus 1964, Vaidevutis 1965, Prieš vikingų audrą 1968, Apuolės užpuolimas 1972, Grovio ir naikino žygis 1979, Keturi frontai 1982, Lietuvos raiteliai — tomas — kunigaikščių sąjunga 1985.

Dabar pasirodė Lietuvos raitelių antras tomas, pavadintas Kelias į sostą. Knyga turi 301 puslapį, įrišta į kietus viršelius, schemas braižė Bronius Balčiūnas. Knygoje aprašomi lietuvių karo žygiai XIII amžiaus viduryje ir baigiama Mindaugo įsigalėjimu.

Su šia knyga Z. Raulinaitis yra parašęs 11 knygų. Visas jas išleido Kario žurnalas, spausdino pranciškonų spaustuė Brooklyne. Šios knygos išleista 800 egz. Kaina apie 20 dol. Gaunama Kario administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Z. Raulinaitis
LIETUVOS RAITELIAI

Karys

Zigmo Raulinaičio naujos knygos viršelis — Lietuvos Raiteliai — Kelias į sostą. Piešė Arūnas Bukauskas

LIETUVOS KRIKŠČIONYBĖS JUBILIEJAUS IŠKILMINGAS MINĖJIMAS CHICAGOJE

Krikščionybės minėjimo iškilmės Chicagoje vyks lapkričio 26 - 29, Padėkos savaitgalio metu, keturiose bažnyčiose: Cicero Šv. Antano lapkričio 26, Bridgeporto Šv. Jurgio — lapkričio 27, Marquette Parke Švč. Mergelės Marijos Gimimo — lapkričio 28, Šv. Vardo katedroje — lapkričio 29.

Padėkos lietuviškos mišios palaimintojo arkivysk. Jurgio Matulaičio garbei bus aukojamos lapkričio 26, Padėkos dieną, Šv. Antano lietuvių parapijos bažnyčioje Cicero mieste, prie Chicagos. Ši bažnyčia buvo pašventinta tuometinio vysk. Jurgio Matulaičio.

Vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, lapkričio 28 iškilmingas mišias aukos Švč. Mergelės Marijos gimimo bažnyčioje Marquette Parke. Parapijos choras giedos lietuviškas kun. Gedimino Šukio mišias Taikos Karalienės garbei.

Chicagos kardinolas Joseph Bernardin koncelebruos iškilmingas mišias lapkričio 29, sekmadienį, 3 val. popiet Chicagos Šv. Vardo katedroje ir pasakys pamokslą. Jungtinis lietuvių choras giedos Alf. Mikulskio mišias ir lietuviškas jubiliejui skirtas giesmes. Chorui vadovaus Rita Klierienė.

Be grynai religinės dalies bus dar ir kitokie renginiai. Lietuvos krikščionybės sukaktiai paminti vaizdinė dokumentinė paroda Jaunimo Centro Čiurlionio galerijoje tęsis lapkričio 26 - 29. Ją rengia spaudos parodų rengėjas ir daugelio knygų autorius. Bronius Kviklys. Paroda bus plačios apimties, kokios dar nebuvo iki šiol surengta. Bus parodytas krikščionybės plitimas Lietuvoje nuo karaliaus Mindaugo krikšto 1251 iki šių laikų po grindžio spaudos, kaip LKB Kronika, Rūpintojėlis ir kt.

Lapkričio 27 Marijos aukštesniosios mokyklos salėje rengiama akademija su kun. dr. Antano Paškaus paskaita ir literatūros vakaru, kuriame su savo kūryba dalyvaus kun. dr. Leonardas Andriekus, Kazys Bradūnas, Bernardas Brazdžionis, Česlovas Grincevičius ir Anatolijus Kairys. Laureatams kun. Leonardui Andriekui ir Anatolijui Kairiui bus įteiktos premijos. Vakaro

programą sudarė ir jai vadovaus Kazys Bradūnas.

Lapkričio 28 Morton auditorijoje Cicero, Ill., rengiamas simfoninis koncertas, kurį rengia ir taip pat programoje dalyvauja Lietuvos operos choras. Diriguoja Arūnas Kaminskas. Programoje lietuvių kompozitorių kūriniai.

Prie to prisidės ir kiti, daugiau socialinio pabendravimo pobūdžio renginiai. Tai susipažinimo vakaras jaunimui lapkričio 26 Jaunimo Centro didžiojoje salėje, o vyresniesiems — kavinėje.

Visos iškilmės užsibaigs programos dalyvių ir lietuviškosios visuomenės pabendravimu lap-

ričio 29 vakare Jaunimo Centro didžiojoje salėje. Paskutinis programos punktas — spaudos parodos uždarymas Čiurlionio galerijoje.

Kad ši visa minėjimo programa sklandžiai praeitų, reikia daugelio žmonių darbo ir pastangų, o ypač lėšų. Ir vėl visų žvilgsnis krypta į lietuvių aukotojus, kurie ir yra stipriausias ramsis, vykdant platesnio masto užsimojimus.

Taip pat laukiami svečiai ir iš kitų lietuvių kolonijų, kad jie savo gausiu dalyvavimu suteiktų ir finansinę paramą šiam iškilmingam Lietuvos krikščionybės sukakties minėjimui.

A. P. B.

BALZEKO MUZIEJUS CHICAGOJE JUNGIA SI Į LIETUVOS KRIKŠTO SUKAKTIES MINĖJIMO IŠKILMES

Švenčiant Lietuvos krikščionybės 600 metų sukaktį, Balzeko lietuvių kultūros muziejus Chicagoje džiaugsmingai jungiasi prie kitų organizacijų iš viso pasaulio, paruošdamas specialią programą.

Minėjimas įvyks muziejuje, 6500 S. Pulaski Rd., Chicagoje, lapkričio 28, šeštadienį, 3 val. popiet. Kun. Antanas Saulaitis, SJ, anglų kalba skaitys paskaitą "Krikščionybė Lietuvoje". Supažindinimas palydimas skaidrėmis, pavadžios po lietuviškus religinius, kultūrinius ir meniškų istorinius laukus nuo pačių ankstyvųjų pagoniškų laikų iki dabartinių.

Tą pačią dieną bus atidarytos dvi parodos:

1. "Kryžių kraštas: religija 19-to šimtmečio Lietuvoje" — ank-

styvosios knygos, nuotraukos, žemėlapiai, religiniai atvirukai, įvairūs religiniai eksponatai bei kitokie spausdiniai pavaizduos lietuvių nuolatines kovas prieš rusų carų priespaudą 19-to šimtmečio antroje pusėje net iki I Pasaulinio karo, ginant ir išlaikant savo religinę ir kultūrinę laisvę.

2. "Lietuviškos istorinės vėliavos" — bus išstatytos 17 pilno dydžio istorinių lietuviškų vėliavų replikos, kai kurios net iš 13-to šimtmečio. Tame skaičiuje bus vėliavos: Lietuvos valdovų, miestų, atskirų sričių, kariuomenės bei laivyno, Radvilų šeimos ir netgi vėliavos, vartotos ir išnešiotos pirmųjų lietuvių imigrantų Amerikoje.

Į minėjamą įėjimas nemokamas.

A. B. M.

47-sis AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS SUVAŽIAVIMAS

(atkelta iš 2 psl.)

se reikaluose, ypač kur liečia visiems pabaltiečiams bendrus reikalus.

JBANK įstaiga persikėlė į naujas patalpas netoli Baltųjų Rūmų kartu su ukrainiečiais. Vasarą čia praktikuojasi internistai-studentai. Altas trečdalis savo biudžeto, apie 20,000 dol., skiria šiai įstaigai, nors įgaliojimai dr. J. Genys ir G. Vaivadienė dirba be jokio atlyginimo.

Pirmininkas dr. J. Valaitis perėmė pareigas iš T. Blinstrubo kelis mėnesius prieš jo kadencijos pabaigą. Dirbęs 25 m. Alte ir buvęs vicepirmininkas galėjo tęsti darbą be sunkumų. Tarp kitų atliktų darbų dr. J. Valaitis pranešė apie naujo skyriaus Madison, Wisc. įsteigimą, kuris sėkmingai sustabdė Madison ir Vilniaus miestų suporavimą. Altas griežtai priešinosi prieš įtraukimą į šį sovietų žaidimą miestų, kurie Sovietams nepriklauso. Apie Madison lietuvių kovą vaizdžiai papasakojo inž. Alg. Čepėnas, naujojo skyriaus pirmininkas.

Pirmininkas pranešė apie kartu su VLIKU ir JAV LB įsteigtą akcijos komitetą OSI bylų reikalui, kuriam vadovauti pakviestas Ant. Mažeika. Santykiai su VLIKU buvo labai geri, pagerėjo bendravimas ir su JAV L. Bendruomenės valdyba.

ALTAS kaip iki šiol per 47 metus, taip ir toliau budės, reaguos į iškylančias problemas, išlaikys Lietuvos laisvės bylą gyvą ir visiems žinoma (Nepriklausomybės minėjimas JAV Kongrese ir įvairiose vietovėse, Amerikos spaudoje) iki galutinės pergalės.

Visi skyrių atstovai padarė pranešimus. Tikrai įdomūs buvo

tie pranešimai, bet viena yra aišku, kad negalima visos programos sugrūsti į vieną dieną. Po skyrių pranešimų nebeliko laiko svarstymams įvairių aktualių klausimų, pagalvoti ir paieškoti naujų kelių, net mesti platesnį ir gilesnį žvilgsnį į pasaulio politinę padėtį ir Lietuvos vietą.

Baigiant suvažiavimą Teodoras Blinstrubas ir Vladas Šimaitis buvo pakelti į garbės narius.

Rezoliucijų komisija — Ona Jokubaitienė, Juozas Jukus ir Stasys Dubauskas, pasiūlė priimti eilę nutarimų. Jie buvo išdiskutuoti ir priimti. Štai pora jų:

Bendravimai su okupuotos Lietuvos pareigūnais yra nepateisinami... ryšio palaikymas bei ekonominė pagalba giminėms ir kovojančiai rezistencijai yra labai svarbi ir reikalinga. Mūsų pareiga padėti kovojančiai tautai. Suvažiavimas, kreipiasi į prezidentą Ronaldą Reaganą, kad jis paskirtų ypatingą komisiją ir kad būtų ištirta kodėl vyksta glaudus bendradarbiavimas tarp OSI ir KGB.

Vakare toje pačioje Tautinių Namų salėje įvyko banketas prel. dr. Juozui Prunskuii pagerbti jo 80 metų sukakties ir jį prelatus pakėlimo proga. Jubilato gyvenimą gražiai apibūdino J. Jurkūnas. Jo straipsniai sudarytų 25 storus toms, parašė 36 knygas. Jis mūsų žurnalistų dekanas, šviesus, taktiškas niekada nepailstantis gyvenimą paskyręs Lietuvai ir Bažnyčiai. Programai vadovavo M. Marcinkienė. Buvo daug sveikinimų. Dainavo solistė A. Gaižiūnienė, fortrepijonu palydint R. Mockui. Svečių buvo pilnutėlė salė — apie 300.

Petras Ažuolas

Prof. Vytautas Skudis, atvykęs iš Los Angeles, dalyvauja spaudos konferencijoje. Pirmas iš kairės — estų rezistentas ir politinis kalinys Tiit Madison, neseniai ištremtas iš Sovietų Sąjungos, šalia jo vertėjas, Estijos garbės konsulas Jaak Treiman, Algis Raulinaitis, Vytauto Skudžio vertėjas, ir Vytautas Skudis.

Vytautas Vidugiris, naujasis Pietų Kalifornijos Amerikos legiono vicekomandierius, dėkoja televizijos politiniam komentatoriui Bruce Hershensohn už jo palankius komentarus Baltijos valstybių klausimu. Viename komentare Bruce Hershensohn stipriai pasisakė prieš Karl Linno deportavimą į Sovietų Sąjungą.

BALFO SUVAŽIAVIMAS PUTNAME

Metinis Balfio direktorių suvažiavimas įvyko spalio 3 - 4 Martijos Nekalto Prasidėjimo vienuolyne Putnam, Conn.

Dalyvavo Balfio centro valdybos pirmininkė Marija Rudienė, dauguma valdybos narių, direktoriai ar jų įgaliotieji asmenys.

Vienas tokių įgaliotųjų buvo docentas V. Skudis, neseniai atvykęs Amerikon. Svečiais dalyvavo I. Skudienė ir Danutė Skudytė, Julija Mack iš Worcesterio ir keletas kitų.

Suvažiavimą atidarė direktorių tarybos pirm. Vl. Pažiūra. Suvažiavusius pasveikino Balfio įgaliotinis dr. J. Kriaučiūnas, dr. Č. Masaitis, seselė Paulė. Invokaciją sukalbėjo kun. A. Petraitis. Mirusieji Balfio nariai prisiminti susikaupimu ir malda, sukalbėta kun. A. Baltrušio, Balfio direkt. iš Bostono.

Atlikus suvažiavimo formalumus ir priėmus darbotvarkę, buvo paprašytas V. Skudis pasakoti savo pergyvenimus.

Po pietų direktorių tarybos pirm. Vl. Pažiūra padėjo Balfio direktoriams už darnų bendradarbiavimą ir pasidžiaugė valdybos nuveiktais darbais. Valdybos pirm. M. Rudienė nusakė šalpos darbo sunkumus ir kaip yra vykdomi tos šalpos reikalai jaučiant finansinį nedateklį ir pabrėžė, kad būtina didesnis lėšų telkimas ir didesnė darbuotojų talka, nes reikalingųjų pagalbos yra nemažai ir visur. Už jos nuveiktus darbus susirinkusieji sukėlė jai ovacijas.

Pranešimus padarė sekr. O. Jokubaitienė, išd. K. Čepaitis, pateikdamas Balfio finansinį stovį, Vicepirm. P. Budnikas nusakė išleisiamo Balfio lankstinuko tikslus. Padarytas nutarimas, kad sekantis direktorių suvažiavimas bus šaukiamas Sunny Hills, Floridoje.

Pabaigus darbotvarkės programą, Skudžių šeima atsakinėjo į pasiteiravimus ir klausimus ir pirmuosius žingsnius šiame krašte.

Vakarienis, kuri buvo surošyta Stables restorane, pradžioje maldą sukalbėjo kun. A. Petraitis, Jos metu dr. J. Kriaučiūnas pasveikino provincijolę ses.

PRISIMINTI LIETUVIAI POLITINIAI KALINIAI

Besirengiant Reagano ir Gorbaciovo susitikimui, daug rašoma apie tai, kas bus paliesta pasitarimuose. Prisimenami ir politiniai kaliniai.

New York Times lapkričio 10 laidoje primena lietuvių kalinius kun. Alfonsą Svarinską ir kun. Sigitą Tamkevičių, abu disidentai, kurie buvo tikinčiųjų teisėms ginti komiteto nariai, nuteisti 1983 m.

Ten prisimenamas ir vienas ukrainietis, skulptorius Petro Ruben, kuris buvo už tai areštuotas, kad 1976 metais, Amerikai švenčiant 200 metų nepriklausomybės sukaktį, jis iš medžio išdrožė Amerikos Laisvės statulą.

IŠ VISUR

— Petras Griškevičius, Lietuvos Komunistų partijos pirmasis sekretorius mirė lapkričio 14 Vilniuje širdies priepuolio ištiktas. buvo 63 m. amžiaus.

— Petras Ažuolas, New Yorko - New Jersey Katalikų Federacijos apskrities pirmininkas, dalyvaus Chicagoje Lietuvių Katalikų Kongrese lapkr. 27 - 28. Jis bus vienas iš dalyvių simpoziume, kur bus gvildinama Katalikų Federacijos ateities misija. P. Ažuolas šiuo metu yra vysk. P. Baltakio sekretorius ir raštinės vedėjas Brooklyne.

— Lietuvių Moterų Federacijos 40 metų sukakties minėjimas Chicagoje įvyks Balzeko Lietuvių Kultūros muziejaus "Gintaro" salėje lapkričio 21.

— Lietuvos vyčių pirmininkas Frank Petruskas atvyksta iš Syracuse, N. Y., dalyvauti Katalikų Federacijos Kongrese ir Krikščionybės Jubiliejaus iškilmės Padėkos dienos savaitgalį. F. Petruskas bus vienas iš skaitytojų jubiliejinėse mišiose Šv. Vardo Katedroje lapkričio 29. Lietuvos vyčiai yra pati gausiausia organizacija, sudaranti Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federaciją.

— Lietuvos krikšto jubiliejaus proga kardinolas Lustiger 1987 lapkričio 22 Notre Dame katedroje Paryžiuje laikys pamaldas.

Prof. Vytautas Skudis kalbės tema: "Išėjimas atsiliepiamas į Bažnyčios persekiojimą Lietuvoje". Amerikos Lietuvių Katalikų Kongreso metu, lapkričio 28, šeštadienį, Marija gimnazijos auditorijoje, Chicagoje. Kongresą rengia Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacija.

— Argentinos Lietuvių Centre rugsėjo 13 įvyko Lyrmis muzikos koncertas dalyvaujant solistei Zuzanai Valadkaitei de Lopez ir Buenos Aires orkestrui Simfonica vocalica. Rugsėjo 19 jaunimo suorganizuota pavaršio šventė, o kiekvieno mėnesio pirmąjį šeštadienį vyksta ponų susirinkimai, kurių metu būna pokalbiai — konferencijos.

— Amerikos Lietuvių Katalikų Federaciją sudaranti organizacija yra išsiųsti įgaliojimai dalyvauti Federacijos kongrese Padėkos dienos savaitgalį, Chicagoje, pagal turimus sąrašus. Organizacijos ir jų skyriai, negavę pakvietimų, yra prašomos nedelsiant kreiptis į Katalikų Federacijos būstinę, 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629.

— G. T. INTERNATIONAL kelionių agentūra praneša žadantiems keliauti į Lietuvą, kad Tarybų Sąjungos turizmo bendrovė "Inturistas" šiomis dienomis yra teletaipu pranešusi mūsų įstaigai vėliausius pakeitimus. Ryšium su Rusijos krikščionybės tūkstantmečiu yra net keturis kartus padidėjęs pareikalavimas viešbučiams. Taipogi "Inturistas" kelia turizmo kainas tarp 22 ir 27 nuošimčių ateinančiam sezonui bei reikalauja tvirtų išankstinių užstatų. Atsižvelgdami į tai, mažiname grupių į Lietuvą dydį. Skatiname žadantius keliauti, nežūrint su kuria kelionių agentūra, registruotis anksti, nes Vilniaus "Lietuvos" viešbutis jau pilnai užsakytas.

Lietuvos Krikšto sukakties proga Lietuvoje pagamintas specialus medalis. Viršuje sudėti metrikiniai įrašai: 1387 - 1987, po kryžiumi įrašyta: LIETUVOS KRIKŠTO 600 metų jubiliejus. Apačioje po vytimi įrašyta: Jėzau, Visatos valdove, viešpatauk mūsų šeimose, parapijose ir tėvynėje.

LIETUVOS KRIKŠTO SUKAKTIS IŠKILMINGAI PAMINĖTA ŠV. PATRIKO KATEDROJ NEW YORKE

Lapkričio 8 Šv. Patriko katedroje New Yorke buvo bene didžiausia lietuvių šventė — čia iškilmingai paminėta Lietuvos krikšto 600 metų sukaktis.

Minėjimą rengė iš daugel organizacijų sudarytas komitetas, kuriam pirmininkavo kun. Kazimieras Pugevičius. Buvo išleista pamaldų tvarkos programa, kur buvo surašyta kas ką atlieka, sudėtos pagrindinės maldos bei giesmės. Viršelyje Lietuvos krikšto reljefas, kuris yra pakabinas Telsių katedroje, paskutiniame puslapyje — krikšto sukakties ženklukas.

Taip pat buvo pridėta anglų kalba Philip Skabeikio parašyta "Catholic Lithuania 600 Years". brošiūra iliustruota, 24 puslapių, vaizdžiai nusako, kaip krikščionybė įsitvirtino Lietuvoje. Į kiekvieną knygutę buvo įdėtas ir peticijos lapas. Peticija siunčiama Gorbačioviui, kad grąžintų Vilniaus katedrą tikintiesiems.

Renkasi į katedrą

Iškilmingos pamaldos Šv. Patriko katedroje buvo 2 val. popiet. Jau nuo pirmos valandos čia pradėjo rinktis lietuviai, suvažinę iš visų plačių apylinkių. Kiti atvyko autobusais. Net iš Woodhaveno atvyko autobusas, nes taip buvo patogiau atkelti. Daug moterų buvo su tautiniais drabužiais. Daug kas prie švarko atlapo buvo prisisegę tautinių spalvų juostelę, kitos moterys su tokiom juostelėm buvo apjuosusios galvą. Tai dažniausiai lietuviškos kilmės žmonės, čia gimę, auge. Jų dalis buvo ir trečios kartos, kuri moka tik lietuviškai giedoti ir dainuoti. Ir jie

Už kenčiančių, užmirštą ir viltingą Lietuvą

(atkelta iš 3 psl.)

Baigdamas savo pamokslą, kardinolas iškėlė ir viltingos Lietuvos požiūrį. Popiežius Jonas Paulius II viltingai žvelgia į Lietuvą, į jos tikinčiuosius sūnus ir dukras, nuolat Lietuvos intencijas įjungdamas į savo maldas ir dažnomis progomis viešai pareiškdamas savo solidarumą su lietuvių tauta. Lietuvių ryšys su Šv. Sostu yra gyvas ir tvirtas.

Kardinolas taip pat su dėkin-

čia skubėjo būti drauge, nes juk tai didelė lietuvių šventė, vienybės šventė.

Iš visų pusių susirinko apie porą tūkstančių lietuvių.

Tvarkdariai katedroje

Kaip ir visose didžiosiose bažnyčiose, taip ir čia, katedros tvarkdariai tuoj skirstė žmones. Prie altoriaus buvo rezervuotos vietos garbės svečiams, jaunimo ansamblio atstovams. Jaunimas su tautiniais drabužiais susėdo iš abiejų tako pusių į kiekvieną suolą. Taip buvo sudaryti špaleriai iš abiejų pusių.

Prie didžiojo altoriaus yra daug vietos. už jo sustojo Apreiškimo parapijos choras, kuriam dirigavo Viktoras Ralys.

Pakyla smilkalai ir giesmės

Iš katedros gilumos, pro švenčiausio Sakramento koplyčią išsijudino didžioji procesija. Priekyje pranciškonai nešė kryžių ir dvi žvakes iš abiejų šonų. Už jų kitas pranciškonas ėjo supdamas smilkytuvą. Ir pakilo smilkalai į viršų, į katedros skliautus, iš karto visus nuteikdami retom iškilimėm.

Tuo metu Apreiškimo parapijos choras galingai pradėjo "Pulkim ant kelių", tą tradicinę giesmę, kurią kokią porą šimtų metų jau gieda lietuvių tauta. Tai artojų pamaldžių žmonių giesmė, parašyta liaudies poeto kunigo Antano Strazdelio anais gūdžiais laikais. O dabar ji taip iškilmingai ir laisvai skamba vienoje iš didžiausių pasaulio katedrų.

gumu pamoksle prisiminė gausų lietuvių dalyvavimą katedroje, o taip pat padėkojo apeigose dalyvavusiems kunigams, asistuojantiems pranciškonams ir Apreiškimo parapijos chorui.

Vysk. Paulius Baltakis, OFM, padėkodamas kardinolui John O'Connor už jo nuoširdumą, taip pat reiškė džiaugsmą, kad esame įvertinti, o taip pat ir viltį, kuri turi savo pagrindą ištikimybėje Dievui ir jo atstovams.

Po kiekvieno posmo choras padarė pertrauką. Tik vargonai gaudė katedroje. Vargonavo Motiejus Jatkauškas, Šv. Juozapo kunigų seminarijos seminaristas - vargonininkas iš Yonkers, N.Y.

Tarp posmų pertraukas padarė todėl, nes visa procesija ėjo takais aplink katedrą ir, pasiekusi didįjį taką, pasuko į altorių.

Ateina kunigai ir vyskupai

Didžiąją procesiją galėjo visi gerai pamatyti, nes ji praėjo katedros dešiniu šonu ir didžiuoju taku. Visiems buvo geras matomumas.

Čia už kryžiaus ėjo lietuviai kunigai iš visų šių apylinkės lietuviškų parapijų bei pranciškonai vienuoliai. Kunigų buvo per dvidešimt.

Ėjo visi skaitytojai, mišių patarnautojai. Paskui ėjo lietuvių vyskupas Paulius Baltakis, OFM, ir vienas keistai apsirengęs vyskupas. Atrodė, kad jis gali būti net kokių kitų gretimų religijų vyskupas, bet paskui paaiškėjo, kad tai vyskupas iš Libano, maronitų apeigų, katalikas. Gale žengė New Yorko arkivyskupas, kardinolas John O'Connor, žengė su vyskupiška lazda, vadinamas, pamaldos bus oficialios, kada vyskupas sėdės savo soste.

Kardinolas prakalbėjo lietuviškai

Katedroje visi kunigai susėdo klaupčiuose dešinėje, prie specialių klaupčių susėdo abu vyskupai, g. kardinolas, pabučiavęs altorių, nuėjo prie savo sosto, kuris kyla katedros kairėje. Ėmė ir prakalbėjo lietuviškai. Jis pasakė: "Ar tu lietuvis, ar moki lietuviškai". Paskui jau kalbėjo angliškai, kad augęs tarp lietuvių, mokėsi su lietuviais, bet neišmokęs lietuviškai.

Toliau prisiminė, kad čia katedroje yra vysk. Paulius Baltakis, Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis, gubernatorius Wilson (buvęs New Yorko valstijos gubernatorius). Pasidžiaugė, kad jo katedroje vyksta tokios svarbios iškilmės.

Kardinolas sportininkas

Mišių pradžioje buvo Apšlakstymas — Asperges me Domine. Šias apeigas kardinolas atliko kaip tikras sportininkas bėgikas. Tuoj griebė šlakstyklę, bėgte nubėgo sosto laiptais žemyn ir per katedrą ėjo tokiu greitu žingsniu, kad švestą vandenį nešęs diakonas vos galėjo jį pavyti. Grįžęs visus altoriaus laiptus bėgte perbėgo ir sustojo prie savo sosto.

Choras tuo metu iškilmingai užgiedojo Gloria.

Skaitiniai ir giesmės

Pirmą mišių skaitinį anglų kalba atliko Marian Skabeikis, viena iš Liet. Religinės Šalpos tarnautojų. Ją atvedė su ceremonijomis, mišių ceremonijom vadovaujant šios katedros kunigas Anthony Dalla Villa. Pirmą jie nusilenkė altoriui, paskui kardinolui, o tik tada lėtai žingsniais priėjo prie pulsto. Marian Skabeikis, pasipuošęs tautiniais drabužiais, paskaitė aiškiai ir, taip pat nusilenkdamas kardinolui, altoriui, palydėta ceremonijų vadovo, grįžo į savo vietą.

Kun. Danielius Staniškis, Apreiškimo parapijos vikaras, gražiu balsu atgiedojo maldavimus, atliepimus, giedant chorui.

Antrą skaitinį skaitė Gintė Damušytė, taip pat iš Religinės Šalpos. Ji skaitė lietuviškai. Taip pat buvo su ceremonijomis atve-

sta prie pulsto ir palydėta į vietą.

Skalto Evangeliją

Nuo senų laikų tokiose mišiose Evangelija, tas Dievo žodis, skaitoma labai iškilmingai. Pirmiausia skaitas Evangeliją paėmė Evangelijų knygą ir ją iškilmingai iškėlęs nešė prie kardinolo, šis palaimino, tada smilkė, du pranciškonai sustoję iš abiejų pusių palydėjo prie pulsto. Evangeliją skaitė Aušros Vartų parapijos vikaras kun. Eugenijus Savickis. Skaitė angliškai.

Evangelijos skaitymas buvo lyg koks oficialus krikščionybės išpažinimas. riterių laikais jie ištraukdavo kardus, palenkėdavo vėliavas. Viso to dabar nebėra, bet kai kas išliko.

Prieš Evangelijos skaitymą, sujudo patarnaujantys kunigai, kardinolui uždėjo vyskupo mitrą ir padavė jo ganytojišką lazda. Ją paėmęs, kardinolas atsistojo. Lazda gi yra jo valdžios ženklas. Tada buvo pradėtas evangelijos skaitymas.

Ir kaip pasikeitė laikai! Kadaise vyskupo lazdos buvo tokios puošnios, paauskuotos, nukaltos garsių menininkų, papuoštos brangiais akmenimis, vyskupai jas laikė iškilmingai, pareikšdami savo orumą ir didybę. Šis kardinolas atstovauja naujiems laikams, demokratiškai visuomenei. Jo lazda paprasčiausia medinė, su sulenktu galu, tokia kokią nešioja Palestinos piemenys.

Per iškilmingą skaitymą kardinolas užsikabino abiem rankom už lazdos užrieto, pasiūbavo su ja.

Kardinolo pamokslas

Perskaitęs Evangeliją, kunigas pats knygą pabučiavo ir iškilmingai pranešė prie kardinolo. Ir tas pabučiavo šventąją knygą.

Tada patarnautojai paėmė jo lazda, nuėmė mitrą, ir jis greitu žingsniu nubėgo laiptais žemyn ir atsistojo vidury, ties didžiuoju altoriumi. Nelipo į sakyklą kaip daroma tokiomis atvejais. Jis ieško paprastesnio ir glaudesnio kontakto su žmonėmis.

Visi galvojo, kaip jis kalbės, kad nėra mikrofono. O kalbėjo, ir visi girdėjo. Jis prie savo liturginių drabužių buvo prisisegęs naują mikrofoną — radijo siųstuvą. Publika jo nematė, bet tas mažas aparatiukas kardinolo balsą perdavė į garsiakalbį sistemą, taip visa katedra buvo pilna jo žodžių.

Jis kalbėjo paprastai, bet labai jautriai, pasiremdamas popiežiaus Jono Pauliaus II laišku Lietuvos vyskupsams. apie jo pamokslą atskirai rašoma vedamajame.

Atnešamos aukos

Aukų atnešimas jau virto atskira ceremonija. Bė taurės su vynu, be ostijų čia dar atnešė ir Kroniką, lietuviškų kryžių ir kita.

Paskutinis buvo prof. Vytautas Skudis su žmona Irena. Jie atnešė sulaužytą krucifiksą. tai buvo bene įspūdingiausia auka — dovana, simbolizavusi visą Lietuvą.

Toks aplaužytas krucifiksas, su nulaužta ranka yra Liet. Religinės Šalpos įstaigoje. Jis buvo daug kur naudojamas kaip dabartinio religinio persekiojimo simbolis. Tokį vieną atsivežė ir prof. V. Skudis iš okupuotos Lietuvos. Krucifiksas metalinis, aplaužytas, surastas jo kažkur Lietuvoje. Jis pats dėl savo religinių ir tautinių įsitikinimų ten kentėjo, buvo režimo laužomas ir tremiamas. Ir visi tikintieji kenčia panašiai.

New Yorko arkivyskupas, kardinolas John O'Connor pamaldų metu, kurios buvo skirtos Lietuvos krikšto sukakties paminėti. Nuotr. V. Maželio

Prinešęs prie kardinolo, jis tą krucifiksą pabučiavo, ir kardinolas nustebo, bet greit suvokė, ką tai reiškia.

Sustoja visi prie altoriaus

Per visas mišias tas sulaužytas krucifiksas buvo padėtas pačiame altoriaus centre.

Aukas nešė: duoną — Andrius Adams ir Audrė Lukoševičiūtė, vyną ir vandenį — Malvina ir Jonas Kliveckai, Liet. Kat. Bažnyčios Kroniką — Jonas Adomėnas su žmona, anglišką knygėlę apie Lietuvos krikštą — jos autorius Philip Skabeikis ir Marytė Šalinskienė, lietuvišką koplytstulpį — Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis su žmona, LB apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis su žmona tik pasveikino kardinolą.

(nukelta į 7 psl.)

Šv. Patriko katedra lapkričio 8, kai buvo minima Lietuvos krikšto sukaktis. Nuotr. V. Maželio

Lietuvių vyskupas Paulius Baltakis, OFM, kardinolui John O'Connor įteikia įremtą Lietuvos krikšto medalį. Nuotr. V. Maželio

LIETUVOS KRIKŠTO SUKAKTIS PAMINĖTA NEW YORKE

(atkelta iš 6 psl.)

Choras gi iškilmingai sugiedojo Maldą už tėvynę ir, baigiant komunią, — Jėzau pas mane ateiki.

Vysk. Paulius Baltakis, OFM padėka

Po komunijos vysk. Paulius Baltakis, OFM, priėjęs prie pul-to angliškai padėjo kardinolui už solidarumą, už dalyvavimą pamaldose, už surengtas pamaldas, už jo įvedimą į vyskupų konferenciją ir įteikė jam dovaną — Lietuvos krikšto medalį, gražiai įrėmintą, su atitinkamais įrašais.

Po to kalbėjo lietuviškai, kad šis jubiliejus suteikė progos plačiai išgarsinti Lietuvą, išreikšti solidarumą su Lietuva. Padaryta daug, mokslininkai rašė krikšto istoriją, Romoje iškilmingai paminėta pati sukaktis. Toliau paaiškino, ką reiškia jubiliejinių metų ženklas. Ten yra pavaizduoti šeši sulaužyti kryžiai, septyntas tiesus, jo apačioje yra Gedimino stulpai. Šeši amžiai — krikščionybės kelias buvo sunkus, pilnas vargų, persekiojimų, septyni amžiai turi būti geresnis, pagrįstas didesniu lietuviškumu ir gilesniu religingumu.

Palaiminimas po mišių

Baigiant mišias, kardinolas iš savo pusės padėjo ir chorui už gražų giedojimą, vyskupams ir pakvietė vysk. Paulių Baltakį, OFM, drauge su juo suteikti palaiminimą.

Palaiminimo metų kardinolas jau turėjo rankoje lazda, buvo su mitra, ir juokaudamas pakvietė mūsų vyskupą stoti šalia, jis čia esąs "bosas".

Pabaigai choras užgiedojo — O Kristau, pasaulio Valdove.

Procesija vėl susirikiavo. Dabar jau nebeėjo per visą katedrą, bet tuoj pasuko į dešinę ir, nusi-lenkę švenčiausiam Sakramentui koplyčioje, nuėjo į zakristijas ir kitus kambarius. Ten kardinolas pasirašė petiją, kad būtų sugrąžinta Vilniaus katedra tikintiesiems. Ten įvyko ir maža spaudos konferencija su kardinolu, su V. Skudžiu.

Pamaldos katedroje užtruko valandą ir 25 minutes.

Perelna į viešbutį

Po iškilmingų pamaldų vėl sujudo laiptai ir aplinkinės gatvės. Visur pilna lietuvių. visi džiaugėsi pamaldomis.

Dalis pasuko į Intercontinental viešbutį, kuris buvo už kelių blokų nuo katedros. Čia buvo surengtas priėmimas, kuriame dalyvavo apie 200 žmonių. Čia buvo įvairių valgių, užkandžių ir buvo duodamas vynas.

Buvo ir nedidelė programa, kuriai vadovavo rengimo komiteto pirmininkas kun. Kazimieras Pugevičius. Jis pakvietė kalbėti svečių disidentą prof. Vytautą Skudį.

Jis pakalbėjo jaustriai ir įspūdingai apie padėtį Lietuvoje, apie dienas lageriuose, kaip jį stiprino iš Amerikos siunčiami laiška. Tų laiškų jis negavo, bet kartą metuose leisdavo jį aplankyti žmonai ir dukroms. Tos ir pasakė, kad ateina daugybė laiškų jo išlaisvinimo reikalu.

Papasakojo ir apie krucifiksą, kaip jį surado ir ką jis simbolizuoja. Pasidžiaugė Amerikos lie-

tuvių veikla, jų dinamiškumu, leidžiama spauda.

Į priėmimą buvo atsilankę ir buvęs New Yorko valstijos gubernatorius Wilson. Ir jį pakvietė tarti žodelį. Jis kalbėjo trumpai pasidžiaugė tokia švente ir padėkojo už pakvietimą.

Svečių buvo ne tik iš New Yorko, bet ir iš tolimesnių vietovių. Pokalbių tema daugiausia ir buvo šis iškilmingas minėjimas, visus pakiliai nuteikęs. (p.j.)

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VEIKLOJE

JAV LB Krašto valdybos vicepirm. tarptautiniams reikalams Algimanto Gurecko rūpesčiu buvo paruoštas ir Vienos CSCE konferencijoje dalyvaujančioms valstybėms pasiūstas JAV LB Krašto valdybos memorandumas lietuvių mažumos persekiojimo klausimu. Panaudojant Lietuvos pogrindžio pateiktą dokumentaciją, memorandumas išsamiai supažindina su lietuvių mažumos spauda ir prievartiniu rusinimu Gudijai priskirtos Rytų Lietuvos Karaliaučiaus srityje ir Sibire. Šiuo metu Krašto valdyba jau yra spėjusi gauti pozityvius memorandumą gavusių valstybių atsakymus. Atsakiusių tarpe esama JAV, Ispanijos, D. Britanijos, Olandijos, Lichtenšteino ir kt.

Amerikos Baltų Laisvės Lyga ir JAV LB Krašto valdyba artimai bendradarbiauja siekiant JAV Kongrese praveisti rezoliuciją

Jungtinių Tautų klausimu. Įneštoji rezoliucija S. J. Res. 152 įpareigoja JAV Administraciją raštu painformuoti visas Jungtinių Tautų organizacijai priklausiančias valstybes apie JAV vykdomą Pabaltijo valstybių aneksijos į Sov. Sąjungą nepripažinimą ir pabrėžia "Pabaltijo valstybių teisę pasinaudoti tautų apsisprendimo principu. Panašaus turinio rezoliucija buvo praveista 1983. Tada sovietų atstovai JT posėdžiuose JAV-es dėl valstybių misijoms pasiūstų pareiškimo stipriai puolė. Pastebėtina, kad minimo turinio rezoliucija JAV Atstovų Rūmuose jau yra praveista. Tereikia praveisti Senate, kur, vicepirm. Jono Urbono rūpesčiu, pagrindiniais rezoliucijos sponsoriais yra Michigano senatoriai D. Riegle ir C. Levin.

Prieš rugsėjo mėn. Washingtonė susitinkant JAV valstybės

KUN. DAIL. PIJUS BRAZAUSKAS GAVO GARBĖS DOKTORATĄ

Kun. Pijus Brazauskas gyvena North Bend, Oregon. Jis ten plačiai reiškiasi kaip dailininkas. Dažnai nutapo įvairių proginių paveikslų, šiaip kompozicijų. Jo veikla remia ir vietinės katalikškos organizacijos, nes jis ir joms daug kur padeda.

Rugsėjo 1 jam yra suteiktas meno srities garbės doktoratas — Doctor of Arts (Honoris Causa)—D.A. (Hon.), Doktoratą suteikė Marquis Giuseppe Scicluna (1855 - 1907) International University Foundation (Founded in 1973).

Šitos fundacijos centrinė įstaiga yra Malta, Europoje. Iš ten atsiumtė ir visus dokumentus. Fundacija artimai bendrauja su kitomis panašiomis fundacijomis, su daugeliu universitetų.

Kun. Pijus Brazauskas yra gimęs 1905 lapkričio 28, į kunigus įšventintas 1930 birželio 22. Vilkaviškio vyskupijoje vikaru buvo įvairiose vietose, lankė meno mokyklą Kaune. Jau Lietuvoje reiškėsi kaip dailininkas ir dekoravo net bažnyčias. Atvykęs į Ameriką, dirbo įvairiose parapijose, jau eilę metų, kaip

gyvena North Bend, Oregon.

Paveikslas Lietuvos krikšto sukakties progą

Lietuvos krikšto sukakties progą jis sukūrė didoką paveikslą ir jo originalą padovanojo pranciškonui vienuolynui Brooklyne. Kartu jis išleido ir spalvotus atvirukus su tuo paveikslu ir jų bent keletą atsiuntė Darbininko redakcijai. Tokiu vienu čia ir pasinaudojame.

Paveiksle iš kairės yra karalius Mindaugas, karalius Jogaila ir Vytautas Didysis.

Lietuvaite, kuri čia simbolizuoja Lietuvą, krikštijai dominikonas ir pranciškonas.

Dešinėje pusėje matome šv. Kazimierą, palaimintąjį arkivyskupą Jurgį Matulaitį ir dabartinį popiežių Joną Paulių II.

Veiksmas vyksta kur nors Lietuvos pilyje.

Koloritas gelsvai rausvas, drabužiai pridusintos spalvos.

Kai buvo švenčiami šv. Kazimiero jubiliejiniai metai, jis irgi sukūrė bent kelis paveikslus šv. Kazimiero garbei.

Iškilmingos pamaldos Šv. Patriko katedroje. Už altoriaus lietuviai kunigai. Prie altoriaus iš k. vysk. P. Baltakis, OFM, ir kard. John O'Connor. Nuotr. V. Maželis

sekretoriui ir Sov. Sąjungos užsienio reikalų ministeriui, JAV LB Krašto valdyba rugpjūčio 18 laišku valstybės sekretoriui Shultz supažindino su lietuviams rūpimais ir pasitarime keltiniais klausimais. Siūlyta Sov. Sąjungai pasiūlyti atšaukti Molotovo-Ribbentropo paktą ir jo slapto protokolus, panaikinti pakto padarinius ir atstatyti Baltijos valstybių nepriklausomybę bei teritorinį integralumą. Taip pat prašyta pasitarimo metu kelti branduolinių ginklų iš okupuotų Baltijos valstybių atitraukimo, Ignalinos atominės jėgainės saugumo ir žmogaus teisių pažeidimo klausimus. Pageidaut, kad Baltijos valstybių klausimų svarstymas būtų įtrauktas į regijonių klausimų ("regional issues") darbotvarkę.

JAV Federalinei komunikacijos komisijai (FCC) panaikinus vadinamą nešališkumo doktriną ("fairness doctrine"), JAV LB Visuomeninių reikalų taryba laiška kreipėsi į atitinkamą JAV Kongrese komisijų pirmininkus, senatorių E. F. Hollings ir kongr. E. J. Markey, su prašymu į Kongresą įnešti įstatyminius projektus, kurie įstatymo būdu sugrąžintų ir formaliai legalizuotų minimą "doktriną". Pagal iki doktrinos panaikinimo vyravusią tradiciją, radijo ir televizijos stotys privalėjo suteikti laiko ir mažumų nuomonių pristatymui bei pareiškimams. Remiantis naujuoju FCC sprendimu, stotys mažumų nuomonių pareiškimui nebūtina privalo skirti laiko. Anksčiau galėję skysti FCC, pagal naują tvarką pagrindo neturi. Iš sen. Hollins ir kongr. Markey LB gavo raštiškus pažadus įstatymo keliu buvusią padėtį atstatyti.

NORWOOD, MASS.

Lietuvos vyčių 27 kuopa lapkričio 22, sekmadienį, su lietuviškais mišiomis 8 val. ryto rengia Lietuvos krikšto 600 metų sukakties minėjimą. Su kards ir uniformomis dalyvavo ir Kolumbo vyčių 4-to laipsnio nariai. Jų tarpe yra ir parapietis bei Lietuvos vyčių veikėjas Jurgis Bartonas. Po mišių parapijos fundatorių salėje bus bendri pusryčiai. Klebonas kun. Vincas Valkavičius kalbės apie lietuvių religinės veiklos pradžią JAV-bėse.

Kun. V. Valkavičius baigia rašyti Norwoodo lietuvių istoriją. Pratomta, kad knyga bus užbaigta prieš balandžio mėnesį, kai vyks parapietų ir buvusių parapietų "reunion" iškilmės.

Stasė Gofensienė iš Brocktono lapkričio 1 Norwoodo lietuviams fundatorių salėje skaitė paskaitą. Kaip Balfio apskrities direktorė ji supažindino klausytojus su vėliausia Balfio veikla ir ragino šios kolonijos lietuvius prisidėti prie tos veiklos.

V. Valkavičius

JAV LB Kultūros tarybos pirm. Ingrida Bublienė ir Krašto valdybos vykd. direktorius Alg. Gečys rugsėjo 11 Washingtonė lankėsi National Endowment for Arts ir National Endowment for Humanities įstaigose. Jų tartasi su trijų skyrių vadovais finansinės paramos LB veiklai paskyrimo tikslu.

JAV LB XI-sios Tarybos trečioji sesija įvyks lapkričio 13 - 15 Dolphin Beach Resort viešbutyje, St. Petersburg, FL. Sesijos darbotvarkę sustato LB Tarybos prezidiumas, vadovaujamas Alg. Rugieniaus, o sesijos globa rūpinasi ir techninius ruošos reikalus tvarko Floridos LB apygardos valdyba (pirm. Adolfas Armalis), St. Petersburgo apylinkės valdyba (pirm. Alg. Dūda), ir jų suorganizuotos, tautos komisijos. Pagal esamą tvarką LB apylinkių pirmininkai yra kviečiami dalyvauti stebėtojų LB Tarybos sesijose.

Kansas City LB apylinkės valdybos pirm. Kazys Žemaitis JAV LB Krašto valdybos pirm. Vyt. Volerto vardu pasveikino Kansas City vykusį Lietuvos vyčių 74 seimą. Sveikinime V. Volertas kvietė Lietuvos vyčių organizacijos narius dar stropiau prieintis OSI/KGB sandėrio išdavoje vykdomam Lietuvos ir lietuvių gero vardo šmeižimui.

Atlantos, GA., naująją LB apylinkės valdybą sudaro Rimas Česonis — pirm., Stasys Kligys — vicepirm., Gytis Zundė — sekretorius ir Gražina Mikulskienė — išdininkė.

JAV LB Krašto valdyba paskyrė dr. Ant. Razmą, Birutę Jasaitienę ir Kazį Laukaitį ir toliau atstovauti JAV LB-nę Illinois liuanistine katedra besirūpinančiam Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Fonde. Šiame fonde PLB ir JAV LB turi po tris atstovus, o Kanados LB — vieną atstovą.

NEW HAVEN, CONN.

Bostono Sodaauto, etnografinis ansamblis, vadovaujamas Gitos Merkevičiūtės-Kupčinskienės, gruodžio 6 atveža į New Haveną dainų, šokių ir skaidrių pyne, pavadintą "Rūta ir žirgas". Ši pyne paliustruos dvi mūsų tautosakos ryškiausias temas. Spektaklis įvyks gruodžio 6, sekmadienį, 3 v. popiet New Haveno šv. Kazimiero parapijos salėje. Ansamblį kviečia LMK Federacijos New Haveno klubas.

Spauda
yra pats svarbiausias ginklas, kovojant dėl mūsų tautos laisvės.
Paremk ją savo auka!

IŠ VISUR

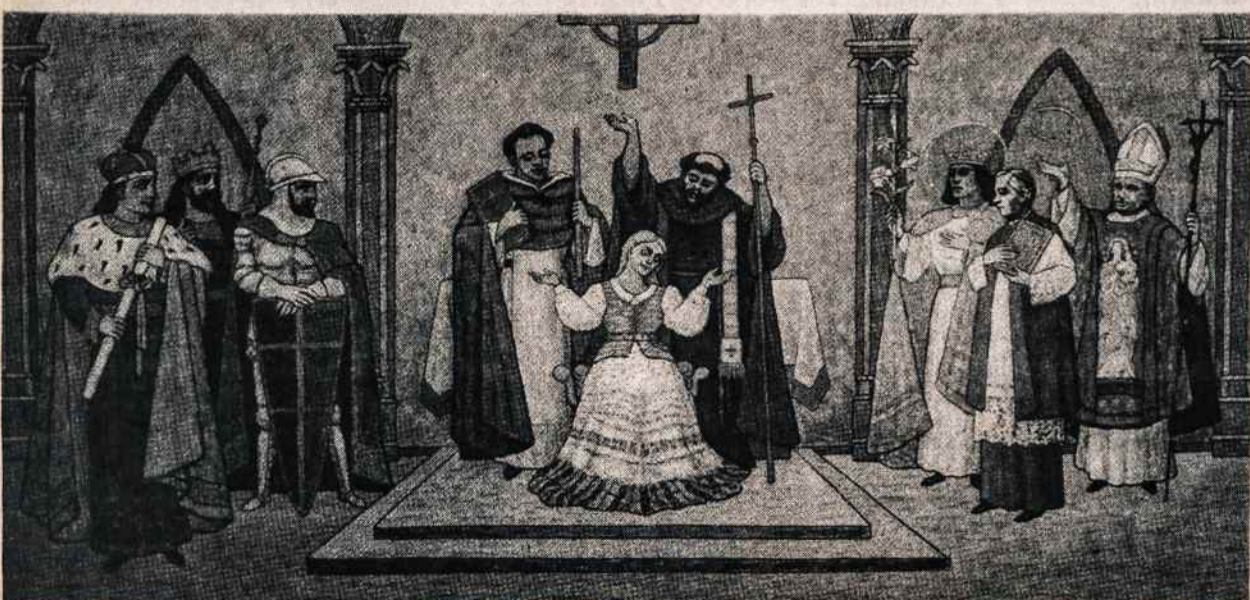
— Katalikų Federacijos Kongreso metu vykstančiose mišiose Šv. Jurgio bažnyčioje lapkričio 27, penktadienį, 12 val. dalyvaus vysk. Paulius Baltakis, vysk. Vincentas Brizgys ir vysk. Antanas Deksnys. Pamokslą sakys kun. dr. Petras Stravinskas.

— Marijos aukšt. mokyklos salėje, Chicagoje, Lietuvos krikščionybės jubiliejus šventės atidarymas, akademija su kun. dr. A. Paškaus paskaita ir literatūros vakaras, organizuojamas K. Bradūno, bus lapkričio 27, ketvirtadienį, 7 val. vakaro.

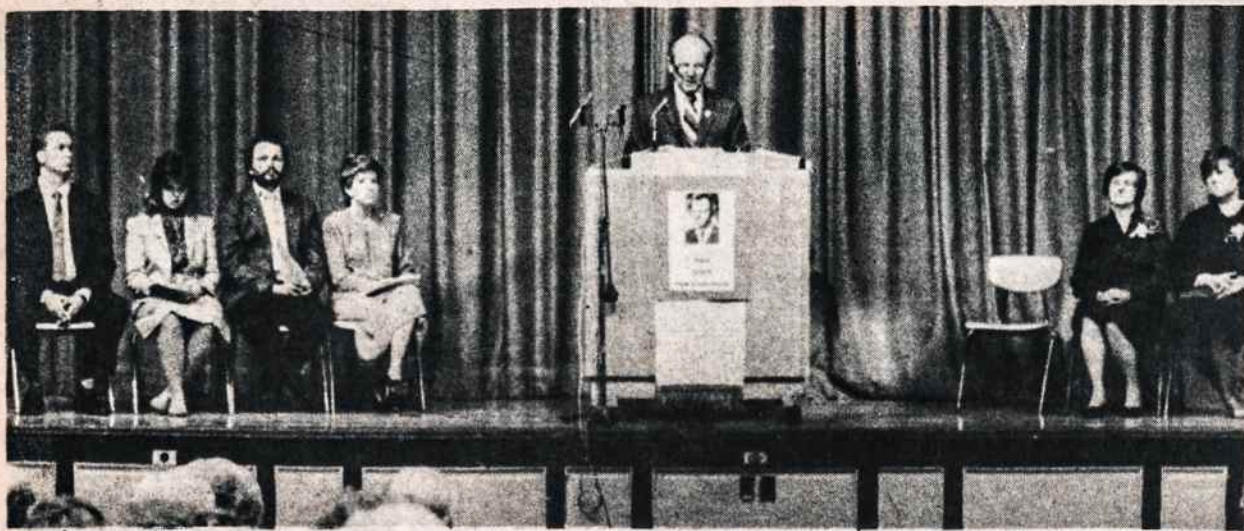
— Lietuvių Katalikų Centre, Adelaidėje, įvyko 28-tasis tradicinis humoro vakaras "Šiupinys". Vakarams vadovauja sumanus "Vaidilos" teatro režisierius V. Opulskis. Programoje dienos aktualijos, dainavo "Nemuno dukros", solistė M. Pečiulienė, deklamavo Sietynas Kubilius, feljetoną skaitė V. Janulis. Profesinio teatro vėju papūtė nuo scenos aktorių: V. Ratkevičiaus, N. Skidzevičiaus ir A. Petriko vaidyba.

— Buvę Katalikų Federacijos pirmininkai Juozas B. Laučka iš Bethesda, Maryland, ir prof. dr. Justinas Pikūnas iš Detroito dalyvaus Katalikų Federacijos Kongrese Chicagoje, lapkričio 27 - 28. Juozas Laučka buvo Federacijos pirmininkas kritiškame antro Pasaulinio karo sutėmų metu. Dr. Pikūnui būnant pirmininku buvo pradėtas procesas atnaujinti Katalikų Federacijos afiliaciją su Amerikos Vyskupų Konferencija.

— Australijos lietuviai sudarė organizacinį jaunimo kongreso komitetą iš jaunimo, vidurinio-sios kartos ir vyresniųjų. Jie paskirstė pareigomis taip: pirm. Henrikas Antanaitis, vicepirm. programos reikalams — Audronė Stepatienė, sekr. Dona Sadauskaitė, išd. Anupras Rakštelis; komisijų pirmininkai: registracijos — Petras Aras, informacijos — Aldona Butkutė, atidarymo — Kristina Cox, uždarymo — Brigita Karazijienė, renginių — Petras Kružas, finansų — Jonas Mašanauskas, sn., stotyklų programos — Birutė Prašmutaitė, transporto — Rimas Skeivys, techninių darbų — Jonas Šliogeris, techninė stovyklų ruošia — Antanas Stankevičius, studijų dienų programa — Antanas Stepanas.

Dail. kun. Pijaus Brazausko paveikslas — Lietuvos krikštas. Paveikslo originalas yra padovanotas pranciškonui vienuolynui Brooklyne. Pats dailininkas išleido gražų atviruką, įrašais anglų kalba, išaiškina visą paveikslo turinį.

Prieš Čiurlionio ansamblio koncertą Richmond Hill aukštesniosios mokyklos salėje kalba prof. Vytautas Skuodis. Dešinėje sėdi jo žmona Irena ir dukra Daiva. Kairėje Jaunimo Sąjungos atstovai iš k. Tadas Klimas, Jolita Gudaitytė, Arūnas Čiuberkis ir Gintė Damušytė. Nuotr. V. Maželio

ČIURLIONIO ANSAMBLIO KONCERTAS NEW YORKE

Malonų įspūdį padarė Čiurlionio ansamblio svečiavimasis New Yorke. Jų koncertą rengė Laisvės Žiburio radijas. Koncertas buvo lapkričio 7 Richmond Hill aukštesniosios mokyklos (HS) salėje.

Ansamblis atvyko, kiek ilgiau užtrukęs kelionėje. Tuoj pradėjo repetuoti, nes be repeticijų scenoje nenori dainuoti.

Skuodžių sutikimas ir pagerbimas

Kaip buvo skelbta, Liet. Jaunimo Sąjunga rengė disidentų Vytauto Skuodžio ir jo šeimos sutikimą ir apibūdinimą. Tai įvyko prieš programą. Pirmiausia į sceną atvedė svečius jaunimas. Dešinėje sėdėjo prof. V. Skuodis, žmona Irena, dukra Daiva, kairėje jaunimo atstovai: Tadas Klimas, Jolita Gudaitytė, Arūnas Čiuberkis, Gintė Damušytė.

Pirma kalbėjo Gintė Damušytė ir vadovavo tam trumpam sutikimui. Ji pasveikino Vytautą Skuodį, atvykusį į Ameriką, į gimtąją šalį, prisiminė jo istoriją, už ką jis buvo areštuotas. Tą istoriją perdavė likusieji trys: Jolita Gudaitytė, Arūnas Čiuberkis, Tadas Klimas. Jie paskaitė įvairias ištraukas, kaip buvo teisiamas V. Skuodis ir kiti jo laiko disidentai. Svečio apibūdinimas buvo tikrai originalus.

Po jų kalbėjo pats svečias prof. Vytautas Skuodis, kalbėjo apie pagrindinio spaudos reikšmę, apie Liet. Kat. Bažnyčios Kronikos poveikį lietuvių tautai. Kalbėjo tik 15 minučių. Pabaigoje Gintė Damušytė palinkėjo naujam imigrantui čia kuo geriau įsikurti. Visi atvykę pradžioje vargo, bet niekas nepažuvo, nes čia laisvės ir galimybių šalis. "Kai buvai teisiamas, mes buvo-

me su jumis, kai buvai kalėjime, taip pat Amerikos lietuviai buvo su jumis. Ir dabar mes būsime su jumis!" — šiais žodžiais baigė svečio sutikimą.

Prie didelio pulto buvo pakabintas anglų kalba plakatas, kuris ir skelbė apie Skuodžio-Scott įkalinimą. Plakatas buvo išleistas

kaip tik jo išvadavimo reikalu.

Prasideda koncertas

Čiurlionį išugdė ir jam vardą pelnę muzikas Alfonsas Mikulskis, visą laiką vadovavęs ansambliui, miręs prieš kokią trejetą metų. Mirė ir kitas dirigentas, atėjęs po jo, tai Rytas Babickas.

Ansambliui buvo sunku surasti kitą dirigentą, nes jų prieauglis mažas. Bet — nusišypsojo laimė, atėjo Bronius Kazėnas, baigęs muzikos mokslus, įsigijęs doktoratą, muziko Juliaus Kazėno sūnus. Atėjo kaip nauja pajėga ir ansamblį pakėlė, ir klausytojus maloniai nustebino.

Koncertą pradėjo mišrus choras, padainuodamas Maironio garsiąją dainą — "Jaunimo giesmę", — Užtraukim, broliai, naują giesmę. Muzika Juozo Naujalo. Tikrai tai pritiko pradėti šia daina ir pagerbti Maironį jo 125 metų gimimo sukak-

(nukelta į 11 psl.)

Naujasis Čiurlionio ansamblio dirigentas Bronius Kazėnas diriguoja ansambliui Richmond Hill aukštesniosios mokyklos salėje. Nuotr. V. Maželio

Dainuoja Čiurlionio ansamblis Richmond Hill aukštesniosios mokyklos salėje. Ansamblio detalė. Nuotr. V. Maželio

ŠIAS KNYGAS GALIMA GAUTI DARBININKO ADMINISTRACIJOJE

Stasys Yla, Jurgis Matulaitis. Platus gyv. aprašymas. 5 dol. Arkiv. J. Matulaičio, Užrašai ir laiškai. 2.50 dol.

J. Vaišnora, J. Matulaičio kelias į Vilniaus vysk. sostą. 2 dol. Šv. Kazimiero penkšimtmetis. Kietais virš., daug iliustr. 10 dol.

V. Gidžiūnas, Šv. Kazimieras. Trumpas gyv. apraš., iliustr. 1 dol.

Alf. Grauslys, Jieškau Tavo veido. Dvasiniai skaitymai. 10 dol.

Pr. Gaida, Nemarusis mirtinasis — vysk. Matulionis. Monogr. 15 dol.

J. Burkus, Pietvakariuose. Apie lietuvių kunigus kitur. Iliustr. 15 dol.

L.K.B. Kronika. I t. minkš. virš. 2.50 dol., II t. minkš. virš. 2.50 dol., kiet. virš. 5 dol., III t. minkš. virš. 4 dol., V t. minkš. virš. 5 dol.

J. Sakas-Sakevičius, Kun. Juoz. Vailokaitis. Kiet. virš. 8 dol.

P. Maldeikis, Mykolas Krupavičius. Monografija, kiet. virš. 15 dol.

Juozas Eretas, Stasys Šalkauskis. Biografija, kiet. virš. 3 dol.

K. Š., K. Olšauskas ir jo byla. Komentarai ir kritika. 5 dol.

Ant. Steponaitis, Tėvynėje ir pasaulyje. Prisiminimai. 2 dol.

J. Miškinis, Lietuva ir Vilnius pavergejų sukuriuose. 5 dol.

K. Račkauskas, Lietuvos konstitucinės teisės klausimai. 4 dol.

V. Kavolis, Sąmoningumo trajektorijos Filosof. svarstymai. 10 dol.

J. Kaributas, Teatrinio vargo kelias. Paausinti viršeliai, 10 dol.

A. Škėma, Raštai, III tomas. Kietais viršeliais. 10 dol.

J. Audėnas, Lietuvos Valstiečiai liaudininkai. Kiet. virš. 18 dol.

A. Vaičiulaitis, Vidudienis prie Šeimenos. Apsakymai. 7 dol.

Č. Grincevičius, Vidudienio varpai. Pasakojimai. 4 dol.

K. Pažėraitė, Svetimi vėjai. Apsaka apie lagerius ir UNRA. 5 dol.

Emilija Čekienė, Kad ji būtų gyva. Įvairaus turinio str., kiet. virš., 5 dol.

Aurel. Balašaitienė, Skeveldros. Romanas. Kiet. virš. 10 dol.

Poezijos knygos

A. Baranauskas, Anykščių šilėlis. Iliustr. Pr. Lapės, kiet. virš. 5 dol.

J. Aistis, Poezija. Visi išleisti rinkiniai. Kiet. virš. 6 dol.

Vyt. Alantas, Pavarsmiai. Giliai tautiški eilėraščiai, kiet. v. 10 dol.

K. Bradūnas, Krikšto vanduo Joninių naktį. Idom. iliustr., kiet. v. 8 dol.

Jonas Gintaris, Žodžiai nuo Nemuno. Eilėraščiai iš Lietuvos. 8 dol.

K. Grigaitytė, Marių vėjui skambant. Šeštoji eilių knyga. 4 dol.

Pr. Naujokaitis, Saulėleidis. Paskutinis eilių rinkinys. 4 dol.

Edita Nazaraitė, Medaus ir kraujo lašai. Autorės iliustr. 4 dol.

Lidija Šimkutė, Prisiminimų inkarai. Kiet. virš. 6 dol.

Lidija Šimkutė, Antrasis ilgesys. Kiet. virš. 5 dol.

J. Rūtenis, Šventieji dūmai. Autoriaus iliustr. 4 dol.

Ald. Vaičiūnaitė, Aidinčios upės. Iliustr. kiet. virš. 7 dol.

Ald. Vaičiūnaitė, Žodžiai kaip salos. Iliustr., kiet. virš. 5 dol.

Novalis, Himnai nakčiai. Vertė A. Tyruolis. Ilstr. A. Korsakaitė, kiet. virš. 6 dol.

A. Tyruolis, Vainikas-Kryžius - Lelija. Antologija. 9 dol.

K. Ostrauskas, Gundymai. Vaidinimai, misterijos, iliustr. 8 dol.

Balys Pavabalys, Milžinai ir slibinai. Satyriniai eilėraščiai. 5 dol.

Knygos vaikams

A. Milmantienė, Jėzus su mumis. Pradžios mokyklai. 4 dol.

L. Rugienienė, Pasikalbėk, Dieve. Eilėraščiai. Iliustr. 3 dol.

M. Valančius, Vaikų knygelė. Iliustruota, naujas leid. 3 dol.

Vytė Nemunėlis, Mažųjų dienų. Visi Brazdžio eilėraščiai vaikams, gausiai iliustr. 8 dol.

P. Kalvaitienė, Stovi pasakų pili. Vaidinimėliai, iliustr. 2.50 dol.

Daili saulutė. Spalvavimui ir mokymui naujų žodžių. 1 dol.

D. Vaivorytė, Domuko jotyne. Daugiaspalviai paveikslėliai. 6 dol.

R. Didžiulytė, Baltosios lelijos riteris. Vaidinimėliai. 50 ct.

G. Gudinskienė, Norečiau skristi. Lengvos dainelės su gaid. 2 dol.

J. Stankūnas, 12 liaudies dainų. Balsui ir pianui. 1 dol.

M. Vaitkus, Čirkšas siaubė. Vaiko nuotykių, iliustr. 1 dol.

G. Šimukonienė, Su daina. Populiarios, skautų ir kt., 350 psl. 3 dol.

V. Augulytė ir J. Plačas, 100 žaidimų. Stovykloms ir mokyklai. 4 dol.

J. Vaišnys, Praktinė lietuvių kalbos vartoseną. Kiet. virš. 8 dol.

Persiuntimui pridėdama 1 dol. už knygą. Gaunamos DARBININKO administracijoje: 341 Highland Blvd., Brooklyn, New York, 11207.

BOOKS IN ENGLISH

Lithuanian Cookery by I. Sinkevičiūtė. One of the largest collections of Lithuanian traditional recipes. \$10.00.

Introduction to Modern Lithuanian by Klimas, Dambriūnas and Schmalstieg. Grammar for the Lithuanian language. \$10.00.

A set of 4 cassettes to be used with Introduction to Modern Lithuanian \$25.00.

English-Lithuanian Dictionary by Baravykas. \$9.00.

Lithuanian - English Dictionary by Piesarskas. \$9.00.

Lithuania 700 Years by A. Gerutis & others. \$18.00.

USSR-German Aggression Against Lithuania by B. Kazlas. \$15.00.

History of Lithuania by J. Končius \$4.00.

Vytautas the Great, Grand Duke of Lithuania by J. Končius. \$2.00.

The Baltic Nations by B. Kazlas. \$12.00.

Lithuania Minor by M. Brakas. \$10.00.

Samogitia by T. Pichel \$8.00.

We Will conquer the World by L. Dovydenas. \$5.00.

The Lithuanian Women by B. Novickienė. \$5.00.

Lithuanian Pioneer Priest by W. Wolkovich. \$6.00.

The Agony by J. Cliauda. \$12.00.

The Chosen People. A Look Into the Past by D. Ralys. \$12.00.

An Introduction to the History of Lithuania by A. Budreckis. \$5.00.

Soviet Evidence in No. American Courts by P. Zumbakis. \$15.00.

Lithuania — Through the Wall by A. Kezys. \$16.00.

Lithuanian Family Traditions in English & Lithuanian, with pictures by St. Yla. \$20.00.

M. K. Čiurlionis by A. Rannit. \$25.00.

A. Galdikas. A Color Odyssey by Ch. Willard. \$16.00.

Nature Photographs of US State Parks by A. Kezys. \$15.00.

My Dictionary. In English and Lithuanian. colored Illustrations by Scarry. \$12.00.

An Infant Born in Bondage by K. Pugevičius. \$5.00.

Soviet Genocide in Lithuania by J. Pajaujis. \$12.00.

Monography colored illustrations of works by Puzinas. \$12.00.

Encyclopedia Lithuanica by S. Sužiedėlis. 6 vols. \$150.00.

Mind Against the Wall by R. Šilbajoris \$10.00.

The Way of a Nation. Album of works by J. Juodis. \$6.00.

Lithuanian Self-Taught by M. Variakojytė. \$4.00.

Faces of Two Worlds by Algimantas Kezys. \$12.00.

Fire and Night. Five Baltic Plays. Edited by A. Straumanis \$20.00.

The War Against God in Lithuania by Dr. a. Savasis. \$2.00.

A Radianc in the Gulag: The Catholic Witness of Nijolė Sadūnaitė. \$6.00.

Map of Lithuania, color. \$7.00.

Please add \$1 to each order for postage and handling.

BRIDGES — Lithuanian-American News Journal. One Year's subscription \$8.00.

These and other books, cassettes, records, stickers, flags are available at DARBININKAS or BRIDGES, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

SAŽINĖS KALINYS POV, PEČELIŪNAS GRĮŽO Į VILNIŲ

Sąžinės kalinys Povilas Pečeliūnas grįžo į Vilnių spalio 26, atlikęs bausmę už antisovietinę agitaciją ir propagandą, praneša Lietuvos Informacijos Centras.

Jis buvo 1980 gruodžio 22 nuvestas 3 metais griežto režimo lageriu ir 5 metams tremties kartu su Vytautu Skuodžiu ir Gintautu Iešmantu už bendradarbiavimą pagrindinio spaudos. 1928 m. gimęs Pečeliūnas, Vilniaus vidurinės mokyklos lietuvių kalbos ir literatūros dėstytojas, buvo kalinamas "parašęs eilę straipsnių, kurie pateko į PERSPEKTYVAS, šmeižęs tarybinę santvarką, viename jų liaupsinęs psichinio ligonio R. Kalantos poelgį, kaip protestą prieš žmogaus teisių ir laisvių pažeidimą tarybinėje Lietuvoje..." Pečeliūnas taip pat buvo sovietų kaltinamas Alma Mater leidinio redagavimu".

Anot Vilniaus aukščiausiojo Teismo, Pečeliūno, Skuodžio ir Iešmanto veikla "vertinama kaip antitarybinė, pakertanti tarybinės santvarkos pagrindus, šmeižikiška, nes kaltinamieji šmeižikiškai tvirtina, kad taryb. Lietuvoje tariamai nėra demokratinių laisvių, Lietuva tariamai okupuota, tarybų valdžia yra fašistinio pobūdžio, siekianti moralškai ir fiziškai sunaikinti Pabaltijo tautas. Visi kaltinamieji laikomi valstybiniais nusikaltėliais, teigiama, kad jie turėjo nusikalstamus ryšius su JAV "reakcingaisiais" emigrantų sluoksniais ir perdavė savo kūrinius į užsienio spaudą ir radiją."

Sausio mėn. KGB prokuroras iš Maskvos gundė Povilą Pečeliūną parašyti pažadą neįžeidinėti sovietinių įstatymų. Pečeliūnas atsakė, nurodydamas, kad sovietai kreipiasi ne tuo adresu. Jis siūlė kreiptis į tuos, kurie laužo įstatymus, o ne į jį. Pečeliūnas argumentavo, kad amnestija gali būti taikoma tik nusikaltėliams, o jis nėra nusikaltėlis. Jis siūlė patraukti baudžiamojon atsakomybėn tuos, kurie organizavo susidorojimus su juo ir kitais sąžinės kaliniais. (LIC)

— Lietuvos krikščionybės jubiliejaus koncertas Chicagoje įvyks lapkričio 28 Morton High school teatre 7:30 val. vak. Programą atliks Lietuvių Operos choras, solistai ir simfoninis orkestras.

— R. Lapas iš Chicago pirmojo gruodžio pusėje rodys filmus apie Lietuvą Australijos lietuviams Canberroje, Sydnejuje, Adelaidėje ir Melbourne.

LITERATŪROS ŠVENTĖ IR PREMIJŲ ĮTEIKIMAS

Lietuvių Rašytojų Draugija kasmet skiria premiją už geriausią tų metų išleistą grožinę knygą. Tos premijos paprastai būna įteikiamos Chicagoje. Šiemet gi Chicagoje savo premijų šventę rengė JAV LB Kultūros Taryba, tai Rašytojų Draugijos rengiama literatūros šventė buvo suorganizuota Kultūros Židinyje, Brooklyne, kad čia pagyventų kultūrinę veiklą. Taip susidarė, kad liko neįteiktos net trys premijos.

Garbės prezidiumas

Šventės pirmai daliai vadovavo Tėv. Leonardas Andriekus, OFM. Pirmiausia buvo sudarytas garbės prezidiumas. Į jį pakviesta: vysk. Paulius Baltakis, OFM, Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis, LB New Yorko apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis, į šventę atsilankęs disidentas Vytautas Skuodis, tą dieną atvažiavęs į New Yorką, Lietuvių Fondo įgaliotinė Lili Milukienė, Bernardas Brazdžionis ir laureatai: Česlovas Grincevičius, Paulius Jurkus, Antanas Vaičiulaitis.

Poetas Bernardas Brazdžionis, atvykęs net iš Los Angeles į šią šventę, savo kalboje supažindino su premijų istorija, kada Lietuvoje buvo iškeltas premijų klausimas, kada jos paskirtos, kas laimėjo nepriklausomos Lietuvos valstybinę premiją, kaip premijos buvo atgaivintos Vokietijoje, paskui perkeltos į Ameriką. Jau 38 kartą Lietuvių Rašytojų Draugija skiria premijas.

Įteikiamos premijos

Po šios premijų istorijos buvo įteikiamos pačios premijos. Bernardas Brazdžionis, dalyvavęs 1985 metų premijų paskyrimo komisijoje, perskaitė protokolo ištrauką, kodėl paskirtos premijos, apibūdino ir premijuotus veikalus.

Skiriama premija yra 2000 dol. Jos mecenatas — Lietuvių Fondas. 1985 metų grožinės literatūros premija buvo padalinta dviem autoriams: Česlovui Grincevičiui už knygą "Vidudienio varpai" ir Pauliui Jurkui už knygą "Kai Vilniaus liepos žydi". Jiem Lile Milukienė įteikė po 1000 dol. čekį. Ne pirmą kartą premija padalinama tarp dviejų autorių.

1986 metų grožinės literatūros premija paskirta Antanui Vaičiulaičiui už knygą "Vidunaktis prie šeimenos". Autoriui įteikta 2000 dol. čekis.

Sveikina

Bernardas Brazdžionis iš Los Angeles atvežė laurų šaką ir ją įteikė su linkėjimais Nelei Mazalaitei-Gabienei, kuri rugpjūčio

mėnesį paminėjo savo 80 metų sukaktį. Taip pat svečias poetas įteikė iš Californijos atvežtus retus "rojaus paukščio" gėlės žiedus J. Vaičiulaitiui ir K. Graudienei.

Pačią šventę ir laureatus žodžiu sveikino vysk. Paulius Baltakis, OFM, Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis, LB NY apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis. Jis taip pat perskaitė ir JAV LB Kultūros Tarybos pirmininkės Ingridos Bublienės sveikinimą.

Paprastai tokiose šventėse laureatai skaito iš premijuotų knygų. Česlovas Grincevičius paskaitė linksmos nuotaikos novelę — Stebuklas. Antanas Vaičiulaitis savo kūrybos neskaitė. Jis papasakojo, kaip jis pradėjo rašyti, kas jį skatino, kaip pirmą kartą pamatė didįjį poetą Maironį Palangoje ir kaip Nelė Mazalaite atėjo į literatūrą, prisiminė ir jos sukaktį.

Trečias laureatas neskaitė ir nekalbėjo. Jis savo laiką užleido svečiams rašytojams.

Baigiant pirmąją dalį, skaitė poetas Bernardas Brazdžionis, kuris šiemet taip pat paminėjo 80 metų sukaktį ir kuris šį rudenį išleidžia naują eilėraščių knygą. Iš tos naujos knygos paskaitė keletą eilėraščių ir pabaigai prieš 40 metų parašytą — "Aš čia gyva" — jautrų patriotinį eilėraštį.

Pabaigai sudainuotas vienas posmelis Maironio "Lietuva brangi", nes ši šventė ir rengta, prisimenant Maironio gimimo 125 metų sukaktį ir 440 metų sukaktį nuo pirmosios lietuviškos knygos. Scenoje prie LRD raidžių, prie Liet. Rašytojų Draugijos emblemos, buvo nupiešta lauro šaka ir atskleista knyga, o toje knygoje buvo įrašytas pirmas sakinytis iš Martyno Mažvydo "Katekizmo", iš pirmosios lietuviškos knygos, — "Imkite mane ir skaitykite!"

Pirma dalis užsitęsė apie dvi valandas.

Koncertas

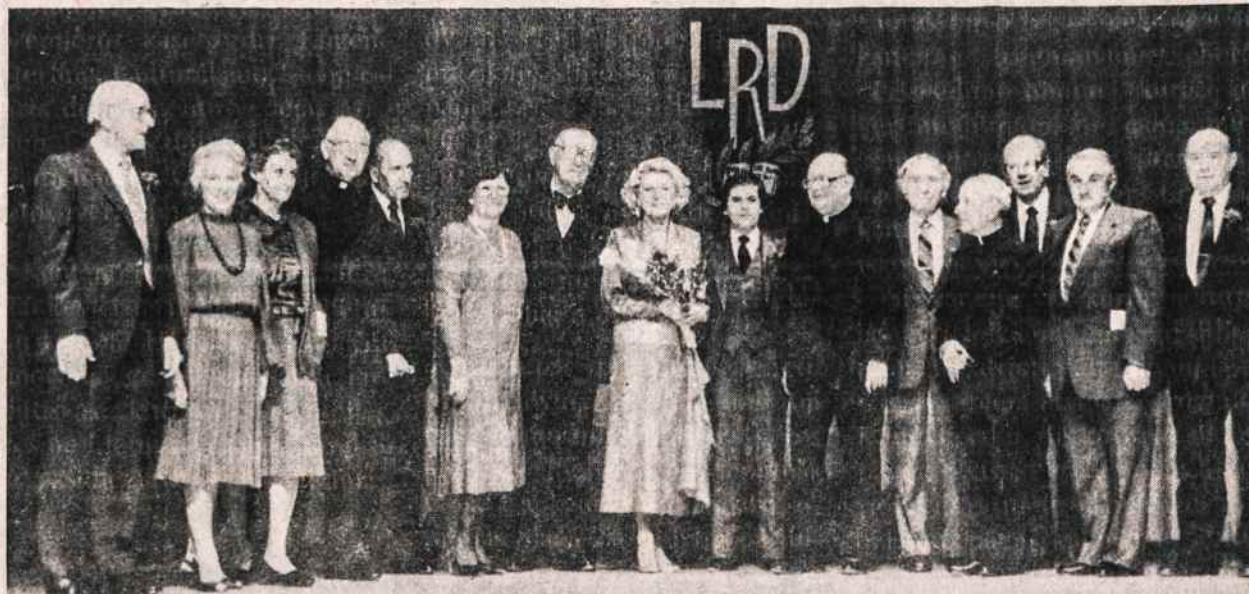
Antroje dalyje dainavo solistė Gina Čapkauskienė, jau senokai besirodžiusi Kultūros Židinyje. Ji tikrai pakiliai ir šauniai atliko savo programą, pradžiu gindama visus, visiems vėl pasirodysama kaip pajėgi solistė su gražiu stipriu balsu.

Ji padainavo liaudies dainas, harmonizuotas įvairių muzikų: Oi lekia, lekia — M. K. Čiurlionio, Prapuoliau, motuše — M. K. Čiurlionio, Oi griežle, griežlele mano — A. Kairiūkščio, Rūta žalioji — V. Klovos, Plaukia antelė — V. Jakubėno. Oi nėra niekur — K. V. Banaičio.

Antrame išėjime padainavo: Rūta — J. Gruodžio, Diemedžiū

Literatūros šventės garbės prezidiumas. Iš k. Paulius Jurkus, laimėjęs premiją, Lietuvių Fondo atstovė Lilė Milukienė, LB NY apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis, disidentas prof. Vytautas Skuodis, vysk. Paulius Baltakis, OFM, Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis, poetas Bernardas Brazdžionis, kalbėjęs apie literatūros premijas, rašytojai, laimėję premijas Antanas Vaičiulaitis ir Česlovas Grincevičius. Prie pulsto kalba Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, vadovavęs literatūros šventei. Nuotr. V. Maželio

Šventės rengėjai, programos dalyviai ir svečiai Kultūros Židinio scenoje. Iš k. rašytojas Antanas Vaičiulaitis, Malvina Klivečienė, Irena Banaitienė, Tėv. Pranciškus Giedgautas, OFM, LB NY apygardos valdybos nariai, rašytojas Česlovas Grincevičius, Lietuvių Fondo atstovė Lilė Milukienė, Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis, solistė Gina Čapkauskienė, pianistas William Smiddy, Darbininko redaktorius Tėv. Kornelijus Bučmys, OFM, poetas Bernardas Brazdžionis, poetas Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, disidentas prof. Vytautas Skuodis, LB NY apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis, rašytojas Paulius Jurkus. Nuotr. V. Maželio

žydėsiu — J. Gruodžio, Mėlynų varpeliai — V. Jakubėno, Dėbėsėliai — J. Stankūno, Mano meilė — B. Budriūno, Gintarėlis — G. Gudauskienės.

Tada tris Chopino kūrinius paskambino William Smiddy, kuris akomponavo solistei. Paskambino labai įspūdingai.

Pabaigai solistė atliko: Motinos raudą — A. Stankevičiaus, Liepsnelė — J. Govedo, Laimės rytas — J. Govedo, Gėlės iš šieno — V. Jakubėno.

Bisui padainavo tris dainas,

užbaigė su V. Kuprevičiaus Laikštigala.

Solistei įteikta gėlių puokštė. Uždaromajį padėkos žodį tarė LB apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis.

Šį antroji dalis užtruko valandą. Paskui svečiai, kurių buvo apie 150, pasivažiavo vynu, o programos dalyviams ir kvietimams svečiams posėdžių menėje buvo surengtos gražios vaišės.

Šventę rengė LB NY apygardos valdyba. Jai ir teko visi dar-

bai nuveikti. Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba nuoširdžiai dėkoja rengėjams už tokį didelį darbą. Dėkoja ir visuomenė už savos lietuviškos kūrybos puoselėjimą bei palaikymą.

Lietuvoje labai plačiai rengiami literatūros vakarai, skaito patys autoriai, skaito aktoriai. Taip populiarina lietuvišką knygą. Tokių literatūros vakarų pasigenda ir mūsų lietuviškos kolonijos, nes ir jie prisidėtų prie savos kūrybos puoselėjimo bei palaikymo. (p.j.)

KANTATOS ATGARSIAI

Gavęs kantatos "Kryžių ir rūpintojėlių Lietuva" leidinį ir premjeros kasėtę dr. Eugene Sterling, Cultural and Technical Arts departamento vedėjas Mission College universiteto Santa Clara mieste, Californijoje, kantatos įvertinime rašo:

Kantata (muzika Aleksandro Stankevičiaus ir žodžiai — lietuvių kalboje Henriko Nagio) yra emociniai gilus vientisas ir autentiškas kūrinys — meilės giesmė Lietuvai. Juo yra išreikštas pasididžiavimas ir kvietimas

kitiems gerbti ir mylėti savąją šalį, senųjų kultūrą ir savo dvasines ištakas (roots). Kantatos muzikinis stilius yra tradicinis ir paprastas, o tačiau labai paveikus ir efektingai perduoda lietuvių tautinį ir religinį palikimą. Tasai stilius yra tiesioginis, nuoširdus ir kantatos žodžiai ir melodijos mus jautriai paliečia bei pakiliai nuteikia.

Kantatos premjeros metu Montrealyje, Kanadoje, įrašytoji garsinė juostelė yra ištisai geros kokybės. Solistai — sopranas Gina Čapkauskienė, mezzo-sopranas Slava Žiemelytė, baritonas Antanas Keblys ir bosas Venclovas Verikaitis suteikė turtiną ir intensyvumą savo partijoms ir visai kantatai. Ypatingai efektingai atliko G. Čapkauskienė savo solo "Motinos raudą", labai patraukliai supintame choro ir solistės bendravime; taip pat pažymėtina A. Keblio du išskirtini solo: "Kristaus žodžio sulaukus" ir "Raudotinėje". Ir dainuodamas ir rečitodamas (ypač "Raudotinėje", kur girdimos šiuolaikinės, užuominos apie kalėjimų vietas ir Sibiro kapinytus) Keblys turįs skambų ir tikrą baritono balsą, perdavė šio muzikos kūrinio esmę su giliu įsijautimu ir nuoširdumu. Jo atlikimas buvo giliai išgyventas ir įtikinantis.

Ir orkestras, ir choras pagirdini už puikų kantatos atlikimą. Ypatingai choras, visai pagrįstai iššaukęs gausios auditorijos entuziastingo pritarimo, dainavo

preciziškai, aiškiai, turtingais ir sodriais balsais, kurie taip efektingai nuskambėjo baigminėje "Krikšto giesmės" dalyje Tačiau choras buvo lygiai efektingas ir kantatos baiginiame chore "Prisikėlimo himne", kuris, šio vertintojo nuomone, galėjo būti kompozitoriaus kiek pratęstas, kad tuo būdu įgautų stipresnį kantatos baigmės pabrėžimą ir išskėlimą.

Ši Kantata yra kūrinys, turįs iššaukti teigiamą emocinį atliepimą: ir patriotinį, ir religinį. Tai pavyko abiem atvejais: proginiu ir universaliu. Šis kūrinys, tikis, paveiks visus: ir lietuvius, kuriems jis pirmoje eilėje sukurtas, bet taip pat ir kiekvieną, kuris turės progą jį išlausyti ir pasigėrėti jo visiems artimu, universaliu ir šiltai žmogišku grožiu bei skambesiu.

Vertė h.n.

P. S. "Vilnius" Records bendrovė jau yra išleidusi kasetes ir video garsajuostę VHS ir BET-HA.

Kun. Pijus Brazauskas, North Bend, Or., religinio meno dailininkas, nutapė paveikslą Lietuvos krikšto tema — "Baptizmas Lituanorum 1387" ir jį nusiuntė "Krikščioniškos Lietuvos" parodos rengėjams. Paroda ruošiamą lapkričio 26 - 29 Chicago Čiurlionio galerijoje, Jaunimo Centre. Ji bus turtinga gausiais eksponatais — nuotraukomis, dokumentine medžiaga, retomis knygomis, religinio turinio žurnalais, laikraščiais, medaliais, ženklais ir kt.

IŠ VISUR

— Algis Kazlauskas, Katalikų Federacijos Chicago apskrities ir vysk. P. Baltakio pastoracinio planavimo komiteto pirmininkas, yra aktyviai įsijungęs į Lietuvių Katalikų Kongreso ruošą. Kongresas vyks Chicagoje lapkričio 27 - 28. Penktadienio rytinės ir popietinės sesijos vyks Jaunimo Centre, o vidudienio mišios bus aukojamos Šv. Jurgio bažnyčioje. Šeštadienio sesija vyks Marijos gimnazijos salėje.

— Dail. Jurgis Daugvila ažuoliniu bareljefu "Kryžių kalnas Jurgačiuose" papuošė Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos bažnyčią Detroito. Mecenatė — Viktorija Čepulionytė, mirusi prieš keletą metų, testamentu palikusi pinigų bažnyčiai papuošti.

— Viktoras Nakas, Lietuvių Informacijos vadovas Washingtono, dalyvavo Lietuvių Katalikų Kongreso simpoziume "Išėjimas atsiliepiamas į Bažnyčios persekiojimą Lietuvoje". Simpoziumas vyks lapkričio 28, šeštadienį, 9:30 val. ryto Chicagoje, Marijos aukštesniosios mokyklos salėje.

— Chicago Jaunimo Centras, minėdamas savo veiklos 30 metų sukaktį, rengia tradicinį jaunimo banketą gruodžio 6, sekmadienį, 3 val. popiet savose patalpose.

— Anglijoje, Wolverhamptone, buvo paminėta Didžiosios Britanijos Lietuvių S-gos 40-ties metų veikla ir Tautos šventė puičioje Civic Hall salėje. Šventėn atsilankė miesto burmistrė Doreen Seiboth ir jos pavaduotoja Mary Machen. Kalbėjo DBLS centro valdybos pirm. J. Alkis. Liaudies dainų ir šokių ansamblis atliko meninę programą.

— Argentinos imigrantų šventė organizuojama Argentinos vyriausybės kartu su Katalikų Komisija, įvyko rugpjūčio 30 Imigrantų šventovėje. Buvo aukojamos iškilingos ekumeninės pamaldos ir imigrantų vardu kalbėjo Julius Mičiudis. Po to įvyko tarptautinis šokių festivalis. Dalyvavo lietuvių ansamblis. Rugsėjo 4 padėtas vainikas prie imigranto paminklo, o vakare Club Deportivo Espanol buvo iškilinga asado vakarienė, dalyvaujant Argentinos prezidentui Raul Alfonsin. Lietuviai turėjo savo stalą.

— Sydney mieste, Australijoje, Jungtinio Baltų Komiteto iniciatyva buvo surengta tragiškųjų birželio dienų minėjimas, prie Australų Nežinomojo Kareivio paminklo. Padėjus vainikus įvyko demonstracija primindama australiečiams Sibiran trėmimo faktus. Latvių namuose buvo koncertas, kuriame dalyvavo estų, latvių meninės pajėgos, o lietuviams atstovavo choras "Daina", diriguojant B. Rutei Aleknaitei ir akomponuojant Br. Kiveriui. Panašūs trėmimų minėjimai vyko Melbourne, Adelaidėje, Canberboje, Hobarte ir Pertho.

Lietuvos kariuomenės atkūrimo šventė nepriklausomoje Lietuvoje buvo švenčiama lapkričio 23. Nuotraukoje matome tą kariuomenę žygiuojančią į Vilnių 1939 spalio 29. New Yorko Lietuvos kariuomenės šventė šiemet bus paminėta lapkričio 22.

PADĖKA

Lietuvių Tautodailės Instituto New Yorko skyriaus tradicinė paroda 1987 spalio 24 - 25 Kultūros Židinyje praėjo su dideliu pasisekimu.

Dėkojame dalyvavusiems menininkams: audėjai Mildai Kvedarienei iš New Jersey, šiaudinukų dirbėjai Aldonai Šaumininkei iš Hartfordo, medžio darbų autoriams — Mindaugui Jankauskui ir kilimų — Irenai Jankauskienei iš Washingtono, margučių meisterei Mildai Liaukienei iš Conn., medžio deginomo — Birutei Kidolienėi iš New Yorko ir Eleonorai Jankauskienei su savais stūrais ir skania duona.

Paroda buvo puošni ir įdomi savo spalvingais audiniais, aukšto lygio šiaudinukų paveikslais ir medžio dirbiniais. Pirmą kartą demonstravome audimą su mum padovanotom staklėmis, o jas padovanojo Giedrė Zauniūtė. Turėjome ir labai seną ratelį su lino kuodeliu, kurį mum paskolino Tėv. Petras Baniūnas, OFM. Ačiū jam. Dėkojame "Darbininkui" už vedamąjį ir paskatinimą.

Kad paroda pasisekė, dėkojame šiems talkininkams: dekoratorėms: R. Česnavičienei ir A. Bartytei, loterijos vedėjai R. Alinskienei, I. Alksninienei, D. Bobelienei ir M. Kvedarienei, J. Kregždienėi, E. Jurevičiūtei, Ninai Jankauskaitei, Viktorui Lorai, jaunam Alinskui ir J. Mošinskui už dekoravimo talką.

Dėkojame už skanius pietus: B. Lukoševičienei, V. Slizienei, M. Menčiūnienei, Balčiūnienei ir visoms aukojusioms skanius

PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKIŠKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUKŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros. Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai
Užsikite - įsitikinsite!

10 DIDŽIULIŲ KRAUTUVIŲ 10

New York: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Astorijoje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L. I.: 250-A Lark Field Rd. 516 757-0801
Franklin Sq., L. I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677

White Plains, N. Y., The Chase Pitt —
200 Hamilton Ave. — Tel.: 914-249-0226

Farmington, Conn: Hans and Fritz Dell
270 Farmington Ave. — 203-677-7000
Danbury, Conn.: Danbury Gourmet, 296 Main St. —
Tel.: 203 744-6857
Norwood, Mass.: Meat and Wursthause — 101 Central St.
Tel: 617 769-2895
Wayne, N.J.: 1234 Willowbrook Mall —
Tel.: 201 785-0542

pyragus.

Dėkojame visiems, parodą aplankiusiems, jų parėmusiems ir praleidusiems malonią šeštadienio popietę su mumis. Jūsų aukos įgalins Lietuvių Tautodailės Institutą kiekvienais metais jums surengti parodą ir pasidžiaugti mūsų tautodailininkų darbais. Kaip tik ir būna gera proga kai ką nusipirkti ir dovanų kitiems įteikti.

Su gilia padėka visiems.
Rengėjų vardu
— Lilė Milukienė

Balfas laukia
Jūsų aukos!

Neuždelskite!
Paskubėkite!

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIJIMAS

Už priimančius mokesčius pasiūlo moderniškus apdraudus planus.

Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mirties atveju.

Norį įsirašyti kreipkitės į SUSIV. CENTRA, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes Barre, Pa. 18703; o Didžiojo New Yorko rajono lietuviai kreipkitės į organizatorių Susiv. direktorių BRONIŲ BOBELĮ, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. MI 7-6637.

LITHUANIAN COOKERY

In English, 316 pages, price 10 dol.

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėms. Knyga su plastikiniu aplanku. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 10 dol. Persiuntimas ir Postage 1 dol.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

Į Palangą ir į Klaipėdą ekskursijos su pernaktvimi bus galimos kiekvienai grupei, taip pat dienos ekskursijos į Panevėžį ir į Druskininkus.

1987 M KELIONĖS Į LIETUVĄ 15 DIENŲ KELIONĖS SU 10 DIENŲ LIETUVOJE

15 dienų — Lietuva ir Suomija

Kelionė 128 — Naujų Metų sutikimas
Gruodžio 28 - sausio 10 — \$1,499
Vilniuje 10 dienų, Helsinky 2

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreipkitės:

BALTIC TOURS
293 AUBURN ST.
NEWTON, MA 02166
(617) 965-8080

ATOSTOGŲ AR PASTOVIAM APSIGYVENIMUI NUOSAVYBĖS, IŠNUOMAVIMAI.

Atvykite į saulėtus Pietinės Floridos pajūrius, įsigyti namus ar investicijai. Mes galime jums pagelbėti surasti puikias nuosavybes pagal jūsų pageldivimą bet kur nuo Fort Lauderdale iki West Palm Beach.
Kreiptis:

MILDA LIKTORIUS
OFISE: 305 - 781 - 5500
namuose: 305 - 491 - 4494

Winter Harbor
REALTY INC.

AŠ KALBU LIETUVIŠKAI!

Lietuvos vadavimo darbe niekada nėra nei šventų dienų, nei atostogų!

NAUJI MUZIKOS LEIDINIAI

Kompozitorius Juozas Stankūnas išleido savo kūrinių tris sąsiuvinius:

1. Lietuvių liaudies dainos, specialiai aranžuotos soliniam dainavimui su skirtingos formos fortepijono palyda kiekvienai dainai.

2. Chorams dainos — platesnio žanro dainos, sudėtingesnė rašyba, turtingesnė harmonija, laisvesnis balsų išdėstymas.

3. Dainų gijos — On Strings of Song. Šiame rinkinyje yra dainos solistams lietuvių ir anglų kalba, pasižymi drąsesniu fortepijono naudojimu, savita ir skirtinga ritmine traktuote, puošnia harmonija, prisitaikant dainos būdai bei charakteriui.

Kiekvienas rinkinys turi dvidešimt numerių.

Šiuos leidinius galima gauti:

Draugas Kioskas, 4545 W. 63rd Street, Chicago, Ill. 60629,

Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207 arba pas autorių — Juozą Stankūną, 1043 Applegate Ave., Elizabeth, N.J. 07202.

Kiekvienos knygos kaina su persiuntimu — 3 dol.

Lithuanian Heritage — Jigsaw puzzle. Seniem ir jauniem įdomus žaidimas — iš spalvotų gabaliukų sudėstyti Lietuvą su jos didvyriais, jūrą, miškais, ežerais, upėmis ir laukais. Pridedamas istorinis katalogas anglų kalboje. Tinkama dovana visiems. Dėžutė siunčiama visur tik už 12 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

DEXTER PARK
PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

Remkime Tautos Fondą ir padėkime finansuoti ELTA biuletenių leidimą šešiomis kalbomis. Jie pasiekia visą laisvąjį pasaulį, informuodami apie tikrą padėtį okupuotoje Lietuvoje. Neužmirškime Lietuvos Laisvės Iždo, pagerbdami savo artimuosius ir jų atminimą. Aukos Tautos Fondui nurašomos nuo federalinių mokesčių (IRS Tax Exempt No. 51-0172223). Aukos siųsti adresu: Tautos Fondas, Lithuanian National Foundation, Inc., P. O. Box 21073, Woodhaven, N.Y. 11421.

LITHUANIA 700 YEARS

(IN ENGLISH, 458 PAGES)

Parašyta J. Puzino, A. Geručio, J. Jakšto, A. Budreckio ir St. Lozoraičio. Įvadas R. Sealey. Šešta laida, puošniai išleista. Puiki dovana kitataučiam ir lietuviam, naudojančiam tik anglų kalbą. Platina: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuania 700 Years" už 18 dol. Persiuntimas — postage 1 dol.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

INTERNATIONAL

RITA PAUPERIENĖ, įstaigos vedėja

G.T. INTERNATIONAL dėkoja visiems klientams, kurie prisidėjo prie sėkmingo kelionių į Lietuvą sezono.

G.T. INTERNATIONAL tvarko visus kelionių reikalus oro, vandens ir sausumos keliais. Turizmui ar biznui kelionėi kreipkitės pas mus.

G.T. INTERNATIONAL padeda sudaryti išskvietimo dokumentus artimiesiems iš Lietuvos.

NORI PASAULIO PAMATYTI?
KREIPKIS Į G.T.

G. T. INTERNATIONAL, INC.
10401 S. ROBERTS ROAD
PALOS HILLS, ILLINOIS 60465
TELEFONAS: (312) 430 - 7272

G.T. INTERNATIONAL 1988 EKSKURSIJŲ TVARKARAŠTIS

Nr. 8800/SA	Pietų Amerika: 5 d., Rio, Iguassu Falls, 4 Buenos Aires birželio 7-18
Nr. 8801	Lietuva 15 d., Maskva 2 d., gegužės - 16 - birželio 3
Nr. 8802/F	Lietuva 10 d., Maskva 1 d., Leningradas 1 d., Amsterdamas 3 d., birželio 13-29.
Nr. 8803/M	Lietuva 10 d., Maskva 1 d., birželio 14-16
Nr. 8804/FIM	Pabaltijis: Klaipėda 2 d., Vilnius 5 d., Ryga 2 d., Talinas 2 d., Helsinkis 2 d., ir 2 dienos laive, liepos 3-17
Nr. 8805/SP	Lietuva 10 d., Maskva 1 d., Helsinkis 3 d., liepos 14-29
Nr. 8806/F	Lietuva 10 d., Maskva 1 d., Leningradas 1 d., Amsterdamas 3 d., liepos 18 — rugpjūčio 3.
Nr. 8807/M	Lietuva 10 d., Maskva 1 d., liepos 19-31.
Nr. 8808/F	Lietuva 10 d., Maskva 1 d., Leningradas 1 d., Amsterdamas 3 d. rugpjūčio 15 - 31.
Nr. 8809/M	Lietuva 9 d., Maskva 2 d., rugpjūčio 16 - 28.
Nr. 8810/F	Lietuva 10 d., Maskva 1 d., Leningradas 1 d., Vakarų Vokietijoje (Oktobfest) 5 d., rugsėjo 19 - spalio 7.
Nr. 8811/M	Lietuva 9 d., Maskva 2 d., rugsėjo 20 - spalio 2.

KASOS narių ir visuomenės žiniai pranešame, kad jau dabar galima užsisakyti VISA kredito korteles. Jos bus gražios, lietuviškos ir patogios visiems, kurie nori naudotis šiuo praktišku patarnavimu.

Dėl informacijų apie VISA korteles kreipkitės į KASOS įstaigą darbo valandomis.

FEDERALINĖ LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

KASA

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

Centras: 86 - 01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418
Tel. (718) 441-6799

Skyriai: Chicagoje, Cicero, St. Petersburg, Detrolte, Waterburyje

Aktyvas: 65 milijonai dolerių

KASOJE mainomi čekiai, priimami Social Security indėliai, išduodami Money Orders ir nemokamai duodamas čeklių rašymo patarnavimas.

KASA moka didesnius mokesčius už reguliarias sutaupas ir sertifikatus, negu kiti bankai.

KASA palankiom sąlygom duoda paskolas, tvarko palikimus ar vaikų fondus ir atlieka kitus bankinius patarnavimus.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA FEDERALINĖS VALDŽIOS APDRAUSTA IKI \$100.000

KASOS įstaiga Richmond Hill veikia šešias dienas savaitėje: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 7:30 v.v., antradieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 9 iki 5 v.v., šeštadieniais nuo 9 iki 2 val. popiet.

Apie paskolų ir sertifikatų palūkanų pasikeitimus prašoma telrauti KASOJE darbo valandomis. Per telefoną arba paštu Jums bus suteiktos vėliausios informacijos.

ČIURLIONIO ANSAMBLIO KONCERTAS NEW YORKE

(atkelta iš 8 psl.)

ties proga. Dirigentas puikiai valdo chorą ir puikiai supranta tos dainos paskirtį, jos jėgą, jos tempą. Su dinamika ir su ryžtu atidainavo pirmąją dainą.

Toliau buvo atliktos šios dainos: Per šilęlį jo jau — liaudies daina, aranž. Rytas Babicko, Už Raseinių ant Dubysos — Juozo Naujalo, žodžiai Maironio, Augo bernelis — liaudies daina, harmonizuota L. Abariaus. Tykus buvo vakarėlis — liaudies daina, harm. J. Švedo, Anoj pusėj ežero — liaudies daina, aranžuota J. Žilevičiaus.

Scenai užsitraukus, buvo kanklių duetas — Teresė Majorovaitė ir Kristina Mataitė pasakambino Onos Mikulskienės kompoziciją — Jaunystės džiaugsmas.

Pirmą koncerto dalį baigė moterų choras. Jis atliko: Augo, augo lazdynėlis, su soliste Irena Grigaliūnaite, liaudies dainą, harm. A. Mikulskio, Kur lygios lankos — liaudies daina, harm.

A. Mikulskio, Puikios rožės, su soliste I. Grigaliūnaite, — liaudies daina, harm. Broniaus Kazėno. Per girią girelę, su soliste Lile Čaplinskiene — liaudies daina, harm. A. Mikulskio.

Po pertraukos pasirodė vyrų choras. Jis padainavo: Nukirsiu berželį — liaudies daina, harm. Juliaus Kazėno, Oi džium, džium — liaudies daina, harm. N. Martinonio, Lygioj lankelėj — liaudies daina, harm. J. Švedo, Ant marių — Br. Budriūno (žodžiai St. Santvaro), Kai aš jo jau per girelę — liaudies daina, aran. A. Mikulskio.

Pabaigoje mišrus choras su kankliu orkestru atliko liaudies dainas, aranžuotas Alfonso Mikulskio. Tos dainos buvo: Skamba skamba kankliai, Nuvažiav tėvelis, su solistais Irena Grigaliūnaite, Algiu Gyliu, Vladu Plečkaičiu, Žveng žirgelis lankoj, su solistais Irena Grigaliūnaite, Algiu Gyliu, ir Partėlis.

Biso pabaigai padainavo:

Namo, broliukai, namo.

Dirigentas buvo apsilvęs fraku, gražių manierų, apvaldo chorą, išlygines jų balsus, supratęs tempą. Dainos buvo dainuojamos greitesniu tempu. Turi jis ir samojaus.

Pabaigoje apdovanotos gelėmis solistės, prisegta gėlė ir dirigentui. Puokštė įteikta ir Onai Mikulskienei, kuri ištikiškai trūšia ansamblyje. Publika gi nepagalėjo audringų plojimų. Visi palinkėjo ansamblui augti, stiprėti ir vėl lietuviška patriotinė daina visus gaivinti.

Vakaronė Kultūros Židinyje

I koncertą buvo apsilankę apie 400 žmonių, gi vakaronė į Židinį susirinko maždaug jų pusė. Buvo patiesta 20 stalų ir jie buvo pilni. Čia šokiams grojo Brolių Kezių orkestras, vyko įvairūs laimėjimai, veikė maisto bufetas, kurį tvarkė Eugenija Kezienė. Taip pat vakaronėje dalyvavo ir Čiurlionio ansamblis. Po vidurnakčio jis išvyko nakvoti į viešbutį, o rytojaus dieną pasikėlė kelionei į Clevelandą. (P.J.)

Liet. Religinės Šalpos statybos darbai vykdomi sėkmingai. Jau mūrijamas antras aukštas. Dar bus trečias aukštas, kuris bus naudojamas kaip sandėliai. Pastato architektas yra Antanas Vytutis. Darbus vykdo italai meisteriai, kurie prieš keletą metų pastatė pirmą priestatą prie vienuolyno garžo ir tame priestate gyvena Kultūros Židinio administracija.

Sieninis kalendorius 1988 metams su kasdien nuplėšiamais lapukais, papuoštas spalvotų vytim, išleistas Londone "Nidos" spaudos klubo, gaunamas ir Darbininko Administracijoje. Nuplėšiamų lapukų antroji pusė

KASOS NAUJIENOS

Kasos metinis suvažiavimas įvyko lapkričio 7 - 8 Marco Island, Floridoje. Dalyvavo tarnautojai, skyrių vedėjai ir direktoriai iš New Yorko, Chicagos, St. Petersburg Beach ir Detroito. Buvo pateikti pranešimai iš centro ir skyrių veiklos bei diskutuojami darbo ir koordinacijos reikalai. Suvažiavimo programai vadovavo Kasos prezidentas prof. dr. Rimas Vaičiūnas.

Kasos aktyvo kapitalas viršija 65 milijonus dolerių ir patarnavimas nariams vyksta šešiuose skyriuose. Centrinis skyrius veikia Richmond Hill, New York, o Chicagos skyrius jau turi net tris

PRISIMINTI A. A. ANTANAS IR ONA STAKNIAI

Didelė dalis gausios Antano ir Onos Staknių šeimos, kurios dauguma įsikūrė New Jersey valstijoje, spalio 24 susirinko Elizabeth pagerbti tėvų atminimą. Antanas Staknis mirė prieš 33, o Ona Staknienė prieš 38 metus.

Atvažiavo sūnūs Klemensas, Edvardas ir Vytautas su šeimomis, dukterys Izabelė Horton, Natalija Kiaušienė su vyru ir Margarita Samaitienė iš Washington, D.C., bei kiti giminės. Atvažiavo daug anūkių ir anūkių, net ir iš toliau — dr. Audrė Staknytė iš Bostono. Daugumai jų šviesus močiutės ir tėtuko atminimas gyvas tik iš tėvų pasakojimo.

Anukė solistė Angelė Kiaušaitė giedojo mišių metu Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje. Pusryčiais rūpinosi sūnus Vytautas su šeima.

Šią gražių tėvų pagerbimo tradiciją Staknių šeima palaiko jau eilę metų, nuo pat mamytės močiutės mirties.

Šventinamas Liet. Religinės Šalpos naujo pastato kertinis akmuo. Šventina vysk. Paulius Baltakis, OFM, (d.), šalia kun. K. Pugevičius. Kertinis akmuo su metų skaičiaus įrašu buvo pašventintas lapkričio 4. Nuotr. A. Reivytytė

Mokyklos vakaras

Tradicinis Bostono aukštesniosios liuanistinės mokyklos vakaras įvyks lapkričio 21 d. 6 val. vakaro So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos trečio aukšto aukšto salėje. Jame bus karšta vakarienė, meninė programa ir šokiai. Programą atliks dainos vienetas "Serenada" iš Toronto, kurį sudaro Ramūnas Undarys, Vaidotas Vaičiūnas ir Edmundas Norkus. Šokiams gros latvių orkestras.

Šiomet mokykla veikia naujose patalpose, už kurias reikia brangokai mokėti. Rengiamo vakaro tikslas — ne tik sudaryti kultūrinę pramogą lietuviškoje nuotaikoje, bet ir sutelkti bent

kasdien duodama ar tai lietuvių rašytojų ar poetų kūrybos ištraukos, primenamos sukasaktys. Kalendoriaus kaina su persiuntimu 10 dol. Kreiptis: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

įstaigas — Marquette Parke, Cicero ir Hickory Hills priemiesčiuose. Taip pat veikia skyriai St. Petersburg Beach, Detroito ir Waterbury. Kasos narių skaičius jau viršija 5000 ir yra potencialas tą skaičių padidinti. Kasai vadovauja 9 asmenų direktorių taryba ir veikia paskolų bei revizijos komitetai. Šalia to, Kasoje dirba 30 apmokamų tarnautojų, kurių skaičių irgi planuojama padidinti, nes ypač trūksta kompiuterių ir buhalterijos specialistų.

Richmond Hill Kasa nupirko didelį pastatą 114-toj gatvėj, kuris bus atremontuotas ir įrengtas patogesniai klientų patarnavimui ir geresnėm tarnautojų darbo sąlygom. Remontas jau pradėdamas vykdyti ir ateinančių pavasarį tikimasi atidaryti naujas patalpas.

Detroito Kasa taip pat ruošiasi kelti į didesnį namą, nes skyrius sparčiai auga ir mažame namelyje nebesutelpa. Savas patalpas jau anksčiau yra įsigiję Marquette Parko ir St. Petersburgo skyriai.

Kasos narių žiniai norima pabrėžti, kad šiuo metu yra pakilę santaupų bei sertifikatų procentai, o paskolom yra mažesni nuosimčiai ir palengvintos sąlygos. Kasoje galima gauti asmeniškas paskolas be užstato iki 2000 dolerių ir taip pat galima skolintis automobilių ar nekilnojamo turto pirkimui ir kitiems investavimo reikalams. Vėliausia naujiena — Kasos VISA kredito kortelės, pigesnės, negu kituose bankuose. Jau daugelis narių vartoja Kasos korteles be jokių klėblumų. Net ir jaunimas nuo 18 metų amžiaus gali įsigyti VISA korteles visuose Kasos skyriuose.

Alg. Š.

tautinius šokius. Daugelyje amerikiečių rengiamų festivalių sambūris išeina pirmos vietos laimėtoju.

Visoms lietuvių rengiamose tautinių šokių šventėse sambūris dalyvavo beveik pilname savo sąstata, pasireiškdamas įvairiose grupėse. Įdomu, kad sambūris sugebėjo tai padaryti beveik išimtinai savo suorganizuotomis lėšomis, tik retais atvejais lietuvių visuomenės ar jos organizacijų paremiamas. Tai vėl rodo sambūrio vadovų sugebėjimą ne tik tinkamai paruošti su vis besikeičiančiais sambūrio nariais mūsų tautinius šokius, bet taip pat pavyzdinai tvarkyti jo organizacinius ir finansinius reikalus.

Sambūrio širdimi buvo ir tebėra Ona Ivaškienė, sambūrį suorganizavo ir labai sėkmingai per ilgus metus vedė bei tvarkė. Dabar jos pavaduotoju labai gražiai reiškiasi jos sūnus Gediminas. Administracinius ir finansinius sambūrio reikalus tvarko renkama valdyba. Taip suorganizuotas sambūris tapo visų Bostono ir apylinkės lietuvių pasididžiavimu.

Auksinė sambūrio sukasaktis bus paminėta lapkričio 28 d. 5 val. popiet. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos trečio aukšto salėje specialiu renginiu, kurio programą atliks visos sambūrio grupės — jaunių, studentų ir veteranų. Tai bus didžioji visų lietuvių šventė, jungianti visas mūsų kartas.

RENGINIAI

Lapkričio 21 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos trečio aukšto salėje Bostono aukštesniosios liuanistinės mokyklos tradicinis rudens pobūvis.

Naujosios Anglijos Baltų draugijos koncertai vyksta toliau: lapkričio 22 — latvių, kovo 3 — estų, balandžio 17 — lietuvių.

Lapkričio 28 d. 6 v.v. Sandaros salėje Brocktone Martyno Jankaus šaulių su svečiais vakaronė. Bus programa ir vaišės. Įėjimas — laisva auka.

Gruodžio 6 — rankdarbių mugė Lietuvių Piliečių dr-jos II aukšto salėje, 12 - 5 val. popiet. Rengia LTI Bostono skyrius.

Gruodžio 19 d. Šv. Petro lietuvių parapijos salėje tradicinė Bostono aukštesniosios liuanistinės mokyklos Kalėdų eglutė.

Sausio 10 Brocktone eglutė. J. Gaidelio 5 metų mirties sukasakties minėjimas. 10 val. Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioj mišios. Po jų parapijos salėje minėjimas. Rengia parapijos choras.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00 - 10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedejas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

A. A. HIPATIJAI ŠLIUPAITEI - YČIENEI
mirus gilią užuojautą reiškia jos dukrai Evelinai Yčas-Taggart, Hipatijai Yčas-Petkus ir sūnui prof. Martynui Yčui.

Juratė Jasaitis
Dana Jasaitis-Picabia

A. A. JADVYGAI GRIGIENEI
mirus, seserį dr. Aldoną Birutienę ir dukrą Liudą Gudeliene bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučia

Irena ir Jonas Vilgaliai

A. A. STEFANIJAI JAGĖLIENEI
Toronte mirus, dukrą Nijolę Šalčiuvienę ir sūnų Algį bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučia

Irena ir Jonas Vilgaliai

A. A. STEFANIJAI JAGĖLIENEI
mirus, dukrą Nijolę Šalčiuvienę su šeima ir su jos artimaisiais nuoširdžiai užjaučia

Eufemija Cibienė
Isabella Boza

A. A. ELEONORAI URBELIENEI
mirus, jos vyrui Alfonsui ir sūnui Algiui su šeima giliausią užuojautą reiškia

Penktadienio bingo
daruotojai

BANK-BY-MAIL

Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prielaimai, privačiai, saugiai, nemoka-

mai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings

Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti į ban-

ką ar juos atlikti, tai galite atlikti namie bet

kuriuo laiku. Jūsų slaptą gavęs, bankas tuoj t-

traukia sumą į sąskaitą. Priešdėd ir užtikrint-

mas, kad jūsų pinigai nepasiduos

procentus, leidžiamus įstatymų.

Del lengvo taupymo bū-

do per paštą skambinkit Mr.

Donahue 268-2500

arba rašykite paduotais adresais.

MAIN OFFICE 460 West Broadway South Boston 9 AM to 3 PM Monday thru Friday 9:30 AM to 5 PM Saturday 10 AM to 1 PM 788-1560

NEPONSET CIRCLE OFFICE 740 Gulliver Blvd. 9:30 AM to 5 PM 1981 Tues. - Wed. 8:15 Thurs. - 9:30 AM to 12:30 PM Saturday 9:30 AM to 12 Noon

South Boston Savings Bank

"ALWAYS THE LEADER"

ALFRED W. ARCHIBALD PRESIDENT

DARBININKAS

Redakcija... (718) 827-1352
Administracija... (718) 827-1351

Spaustuvių... (718) 827-1350
Vienuošas... (718) 235-5962
Vyskupas... (718) 827-7932
Salė (kor.)... (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Šį savaitgalį Kultūros Židinyje: lapkričio 21 ir 22, šeštadienį ir sekmadienį, keramikės Marytės Gaižutienės ir fotografo Algio Norvilos meninės fotografijos paroda. Rengia New Yorko ateitininkai.

Aprėškimo parapijos bažnyčioje šį sekmadienį, lapkričio 22, Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimas. Pamaldos 11 val., po pamaldų parapijos salėje — minėjimas. Kalba Vilis Bražėnas.

Dailės paroda, rengiama New Yorko ateitininkų, bus šį savaitgalį, lapkričio 21 ir 22 Kultūros Židinyje. Joje dalyvauja dailininkė keramikė Marytė Gaižutienė iš Washingtono, DC, ir fotografinės menininkės Algis Norvilos iš New Yorko. Parodos atidarymas šeštadienį 7 v.v., paroda lankoma šeštadienį nuo 12 iki 9 v.v., sekmadienį nuo 12 val. iki 3 val. popiet.

Tradicinė Lietuvos kariuomenės šventė, nepriklausomos Lietuvos laikais rengta lapkričio 23, nes tą dieną buvo pasirašytas pirmas įsakymas Lietuvos kariuomenei, čia Brooklyne rengiama lapkričio 22, sekmadienį. Pamaldos bus 11 val. Aprėškimo parapijos bažnyčioje. Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis. Po pamaldų tos pačios parapijos salėje akademine dalis. Visuomenė prašoma gausiai dalyvauti. Po programos — pabendravimas — kavutė.

Vida Jankauskienė ir Tadas Alinskas, dailiojo žodžio menininkai, dalyvaus Lietuvos kariuomenės minėjime, kuris rengiamas lapkričio 22 Aprėškimo parapijoje. Jie akademine dalyje paskaitys dailiosios literatūros kūrinių ir poezijos, pritaikytos Lietuvos laisvės karams ir kariuomenės žygiams.

Kultūros Židinio mažajai salei reikalingas pianinas, kuris dar būtų pakankamai gerame stovyje ir kurį būtų galima panaudoti įvairiems renginiams, esantiems toje salėje. Kas galėtų tokį pianiną prieinamomis sąlygomis perleisti ar padovanoti Kultūros Židiniui, prašome apie tai paminėti Kultūros Židinio administraciją, pranešant pirmininkui A. Mičiuliui, vakarais po 9 v. 718 - 441 - 1131, arba dienos metu Darbininko redakciją 718 827 - 1352. Tada susitarsime dėl transporto.

LMK Federacijos New Yorko klubo narių susirinkimas bus gruodžio 1, antradienį, 7:30 v.v. įprastinėje vietoje, Congregational bažnyčios salėje, 91 St. ir 85 Rd. Woodhaven. Visos narės prašomos dalyvauti.

Aprėškimo parapijos mokyklos patalpose dabar vyksta valymo darbai. Pamažu išvalomos klasės, koridoriai, išnešamos nereikalingos medžiagos, kad būtų galima buvusiose klasėse daryti susirinkimus ar rengti parodas. Darbus atlieka parapijos komitetas, talkinamas savanorių.

New Yorko studentų ateitininkų draugovė ruošia žiemos stovyklą gruodžio 26 - sausio 2 Neringos stovyklavietėje Vermonte. Informacijos reikalais skambinti Audrei Lukoševičiūtei — 718 849 - 6083 arba Laurašai Šatinskaitei — 516 - 364 - 8783.

Kalėdų ir Naujų Metų šventėms artėjant, skaitytojai kviečiami sveikinti savo draugus ir pažįstamus per Darbininką, atsiunčiant pageidaujamą tekstą ir aukų spaudai paremti.

VILIUS BRAŽĖNAS ATVYKSTA Į NEW YORKĄ

Kas tas Vilis Bražėnas, daugelis gerai žinome. Jis kadaise gyveno New Yorko artumoje, reikėsi kaip kvarteto dainininkas, kaip humoristas, rašęs faljetonus, buvo skautų veikėjas. Jau kuris laikas jis yra atsidedęs vienam tikslui, sekti, kaip amerikoj vykdoma komunistinė propaganda, kaip ji paliečia spaudą, televiziją. Jis yra surinkęs labai daug įdomių ir aktualių žinių, pats aktyviai kovoja prieš komunistų veržimąsi ir prieš tautų pavergimą. Jis važinėja po amerikiečių įvairius miestus ir skaito paskaitas įvairiais politiniais klausimais, nurodydamas Amerikai didžiulius pavojus. Jis taip pat kalba ir Amerikos jaunimui, rašo ir amerikiečių spaudoje ir yra vieno laikraščio redakcijos narys.

Pilnos jo dienos darbų, bet ir taip jis surado laiko atvykti į New Yorką ir čia Lietuvos kariuomenės atkūrimo šventėje skaityti paskaitą, nes jis pats yra Lietuvos kariuomenės atsargos karininkas, labai aktyviai veikęs su

Dail. Česlovo Janušo tapybos ir akvarelės kūrinių paroda buvo surengta lapkričio 14 ir 15 Kultūros Židinyje. Rengė LMK Federacijos New Yorko klubas. Parodoje buvo išstatyta 73 kataloguoti darbai. Atidarymas vyko šeštadienį 7 v. v., atsilankė apie 80 žmonių. Apie dailininką kalbėjo Paulius Jurkus, sveikinimo žodį tarė tėv. Leonardas Andriekus, OFM, pranciškonų vienuolyno viršininkas ir Aidų žurnalo redaktorius, ir Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis, kuriam kadaise teko Telšiuose drauge lankyti gimnaziją su dail. Č. Janušu. Po atidarymo buvo gražios vaišės. Kitą dieną, sekmadienį, irgi atsilankė būrelis svečių. Parduota 18 paveikslų. Paroda buvo rengta dail. Česlovo Janušo 80 metų sukakčiai pagerbti. Tą sukaktį jis paminėjo liepos 18. Jam įteikta gėlių, o dail. Albinas Elskus pasveikino laišku.

Darbininko 1988 metų kalendorius visiems skaitytojams išsiųstas lapkričio 10. Spalvotame viršelyje — prisiminimas iš Lietuvos krikšto 600 metų sukakties ir palaimintojo arkivysk. Jurgio Matulaičio iškilmų Romoje. Kas norėtų gauti daugiau kalendoriaus egzempliorių prašomas kreiptis į administraciją, pridėdant bent 3 dol. auką už kiekvieną kalendorių. Ypatinga padėka skaitytojams, kurie, suprasdami sunkią lietuviškos spaudos padėtį, už kalendorių pridėda ir stambesnę auką. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Vilis Bražėnas iš Floridos atvyksta į New Yorką ir čia Lietuvos kariuomenės šventėje lapkričio 22 Aprėškimo parapijos salėje skaitys paskaitą.

skautais, inžinierius ir plataus masto publicistas.

Jo kalbos visada išjudina žmones, nes parodo dabarties didžiulius rūpesčius, neapdairumą, kaip užmirštos pavergtos tautos ir kaip stengiamasi sužlugdyti Jungtines Amerikos Valstybes.

Jo paskaita bus tikrai įdomi ir aktuali. Jos verta pasiklausti ir paremti patį šaunųjį kovotoją dėl pavergtųjų tautų laisvės.

A. a. Janis Stana mirus, Janina Snieškie, DDS, reiškia gilią užuojautą dukrai Trudai bei kitiems artimiesiems ir jo prisiminimui skiria 35 dol. auką Kultūros Židiniui.

New Yorko teisme arkivyskupas Paulius Marcinkus, gyvenęs Romoje, Vatikane, iškėlė bylą prieš leidyklą New American Library už išleidimą romano *In the Name of the Father*. Autorius esąs europietis, prisidengęs A. J. Quinnell slapyvardžiu. Romane aprašoma, kad arkivysk. P. Marcinkus daręs sąmokslą nužudyti Sovietų Sąjungos vadą Yuri Andropov, kuris mirė 1984. Vyskupo advokatas teisme reikalauja sustabdyti knygos platini-

Gintaras Grušas, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkas buvo atvykęs į New Yorką iš Californijos. Jis Maironio mokykloje supažindino su Vytautu Skuodžiu lapkričio 7. Tą patį savaitgalį jis vadovavo ruošs kursams, kurie buvo skirti jaunimo atstovams, vykstantiems į Australijoje būsimą Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą. Čia buvo informuojami atstovai iš rytinio Amerikos pakraščio. JAV jaunimas vieną iš svarbiausių temų pasirinko OSI. Suvažiavime atstovams vėliausias žinias apie OSI suteikė Americans for Due Process koordinatorė Rasa Razgaitienė.

Liet. Kat. Moterų Kultūros draugija lapkričio 15 A. Radzivilienės bute surengė staigmenos pobūdį kun. Stasiui Railai jo 80 metų progą. Jis buvo pakviestas į draugijos susirinkimą skaityti paskaitėles apie moters vaidmenį šių dienų Bažnyčioje. Atvykęs į susirinkimą, jau rado visą pobūvį. Pats buvo užkūnas, tai jo paskaitėlę perskaitė Stasė Bobelienė. Buvo plačios diskusijos apie moters vaidmenį Bažnyčioje. Moterys pageidauja dalyvauti bent parapijos administracijoje. Pasveikintas ir kun. S. Raila jo 80 metų sukakties proga. Ta sukaktis buvo rugsėjo mėn. Ta proga prisimintos ir kitos narės, kurios ar praeitais metais, ar šiemet sulaukia 80 metų. Jos buvo: M. Lušienė, R. Kondrotienė ir A. Ukevičienė. Vaišių metu susirinkę gražiai padainavo. Dalyvavo per 20 svečių. Dabar Liet. Moterų Kultūros Draugijai pirmininkauja Birutė Lukoševičienė, sekretorė — Pranutė Ažulienė, išdiniškė Ona Barauskienė, kitos valdybos narės, Henrika Gražiūnienė ir Marija Lušienė.

Lietuvaitė gali slaugyti sergančius, senelius ar pabūti su tais, kurie jaučiasi vieniši. Skambinti tel. 718 441 - 4491.

Kalėdinių atvirukų su lietuvišku sveikinimo tekstu galima gauti Darbininko administracijoje. Atvirukų yra keturių rūšių, 10 atvirukų su persiuntimu kainuoja 7 dol.

Grazi kalėdinė dovana, kuri gavėjui jus primins per ištisus 1987 metus, tai Darbininko (arba Bridges — anglų kalba) metinė prenumerata. Naujiems skaitytojams Darbininkas, 15 dol. Bridges — 10 dol. užsakykite dar šių laikraščių neskaitantiems.

Išnuomojamas 4 kambarių butas Richmond Hill rajone. Pageidaujama jauna dirbančių pora. Skambinti 718 847 - 4985.

COMPANION for elderly woman. 5 days — light cooking — good salary. Tel. (weekdays) 1-212-306 - 0642.

IEŠKOMI

Ieškomi: Pilkauskas Albinas, gimęs 1922 m. Pilkauskas Jonas, gimęs 1926 m. Abu yra Antano sūnūs. Ieško sesuo Milda Pilkauskaitė. Abu yra kažkur dingę karo metu. Atsiliepti: Mečys Slavinskas, 19 Iris Lane, New Hyde Park, N.Y. 11040.

Literatūros šventės koncertinę dalį atliko solistė Gina Čapkauskienė, jai akomponavo pianistas William Smiddy. Nuotr. V. Maželio

Kelionė į Pietų Ameriką 1988 balandžio 20 organizuoja "Laiškai Lietuviams" žurnalas. bus aplankyta Rio de Janeiro, Sao Paulo, Iguassu Falls ir Buenos Aires. Kreiptis į American Travel Service Bureau, 9727 So. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 312 238 - 9787.

Ekskursiją į Vieną, Budapeštą, Zagrebą, Dubronviką ir Stebuklingą Medjugorį vietą 1988 gegužės 19 organizuoja "Draugo" dienraštis. Kreiptis į American Travel Service Bureau, 9727 So. Western Ave., Chicago, Ill. 60643, Tel. 312 238 - 9787.

A. a. Juozo Vilpišausko atminimui pagerbti Tautos Fondui paaukojo 50 dol. Virgilija ir Evaldas Remežai, 25 dol. Genovaitė Meiliūnienė, 20 dol. Liucija ir Antanas Sperauskai, 15 dol. Algis Daukša, po 10 dol. E. Senkus, Marija ir Stasys Prapuoleniai ir Albinas Sakalas. Tautos Fondas visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja.

7 dienų kelionė laivu iš Miami į Karibų salas 1988 m. sausio 30 d. Kainos iš New Yorko, Chicago, Detroito, Clevelando ir kitų miestų nuo \$900.00 iki \$1,015.00. Plus \$35.00 už uosto mokesčius. Iš Miami nuo \$620.00 iki \$715.00. Kreiptis į American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill., 60643. Tel. 312 238 - 9787.

Išnuomojamas 5 kambarių butas pirmame aukšte prie pat Highland Parko. gali būti ir su vaikais. Mėnesiui nuoma tik 450 dol. skambinti dieną (kalbant angliškai) 277 - 4177, vakarais 5:30 - 9:30 val. (kalbant lietuviškai).

Vienas asmuo ieško saulėto ir šilto buto Richmond Hill, Woodlawn ar Maspetho apylinkėse. Skambinti vakarais 718 894 - 2812.

Kur tik žmonės susirinko, Tuoj ir ieško Darbininko!

Moterų Vienybės mišios už mirusias nares buvo lapkričio 15, sekmadienį, Aprėškimo parapijos bažnyčioje. Po mišių tos parapijos žemutinėje salėje buvo pusryčiai, dalyvavo apie 50 narių ir svečių. Dalyvavo ir parapijos vikaras kun. Danielius Staniškis, pusryčių dalyvių pasveikino tos parapijos komiteto pirmininkas Alfonsas Samušis. Pusryčių metu buvo pristatyti atsilankę svečiai. Valgius gamino Eugenija Kezienė su Moterų Vienybės talka.

Kalėdų Švenčių ir Naujųjų Metų proga savo draugus ir pažįstamus galite sveikinti per Darbininką, pridėdami spaudai paremti auką. Siųsdami sveikinimo tekstą, nelaukite paskutinių dienų prieš šventes, nes tada Jūsų artimieji nebespės gauti laikraščio su Jūsų sveikinimu laiku.

Kultūros Židinio administracija praneša, kad visi, kurie auksa ar naudoja Kultūros Židinio patalpas, prašomi rašyti čekius tik "Lithuanian Cultural Center, Inc." vardu. Čekiai, rašyti "Židiny", "Kultūros Židiny", "Lietuvių Kultūros Židiny", "Franciscan Fathers" ar panašiai, sudaro sunkumų juos padėti į Kultūros Židinio sąskaitą banke.

Darbininko skaitytojai, kaip ir kiekvienais metais, gaus 1988 m. sieninį spalvotą kalendorių. Užsisakant pavieniui — 3 dol. Skaitytojai prideda laisvą auką laikraščio paramai. Taip pat gaunamas lietuviškas kasdien nuplėšiamas sieninis kalendorius su lietuvišku Vyties herbu. Kaina su persuntimu 10 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Darbininke spalio 16 d., Nr. 39 buvo paskelbtas sąrašas asmenų, auksusių Kultūros Židiniui. Per neapsižūrėjimą buvo praleista Viktoro ir Lilės Milukų 500 dol. auka. Už klaidą atsiprašau. — A. Mičiulis.

LIETUVOS KARIUOMENĖS ATKŪRIMO 69 METŲ SUKAKTIS MINĖJIMAS

New Yorke įvyks lapkričio 22, sekmadienį
Aprėškimo parapijoje, 259 N. 5th St.
11 val. ryto iškilmingos pamaldos už
žuvusius kovotojus dėl Lietuvos
laisvės

12:30 val. prapijos salėje akademija:
sveikinimai
VILIAUS BRAŽĖNO paskaita
meninė programa, pabendravimas, kavutė

Būtų prasminga, kad organizacijos šventėje dalyvautų su vėliavomis.

Jėjimo auka 5 dol.

Šventę rengia ir visus kviečia
NEW YORKO RAMOVĖNAI
BIRUTIETĖS
ŠAULIAI - ŠAULĖS

LIETUVIŲ JAUNIMO SAJUNGA RENGIA KONCERTĄ - ŠOKIUS

š.m. gruodžio 5 d. Kultūros Židinyje.

Programą atliks **DARIUS POLIKAITIS** ir
"AŠ ČIA GYVA".

Po programos šokiai. Gros Brolių Kezių orkestras

Veiks australiškas baras, bus loterija, lietuviškas maistas.

Pelnas skiriamas Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui, kuris bus Australijoje.

Pradžia 8 v.v. Bilietai gaunami prie Jėjimo. Kaina 10 dol.

Informacijos reikalais skambinti Indrei Biskytei vakarais 718 441-4604.

LIET. JAUNIMO SAJUNGA KVIEČIA VISUS
ATSILANKYTI IR PAREMTI JŲ RENGIAMĄ KONGRESĄ